

KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANNE

01.12.2021 - 30.11.2022

AS TOODE

Äriregistri kood:	10330885
Juriidiline aadress:	Tule 21 76505 Saue Eesti Vabariik
Telefon:	+37 265 994 00
E-post:	toode@toode.ee
Interneti kodulehekülg:	www.toode.ee
Aruandeaasta algus ja lõpp:	01.12.2021 – 30.11.2022
Audiitor:	KPMG Baltics OÜ
Põhitegevusala:	Teraskatuste, vihmaveesüsteemide ja katusetarvikute tootmine, müük ja paigaldus.
Majandusaasta aruandele lisatud:	* sõltumatu vandeaudiitori aruanne * kasumi jaotamise ettepanek

SISUKORD

TEGEVUSARUANNE	2
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	5
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	5
Konsolideeritud koondkasumiaruanne	6
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	7
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	8
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD	9
Lisa 1 Aastaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted ja koostamise alused	9
Lisa 2 Raha ja raha ekvivalendid.....	21
Lisa 3 Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded.....	21
Lisa 4 Varud.....	21
Lisa 5 Tütar- ja sidusettevõtted.....	22
Lisa 6 Materiaalne põhivara.....	23
Lisa 7 Immateriaalne põhivara.....	24
Lisa 8 Rendivara ja -kohustused.....	25
Lisa 9 Laenukohustised	26
Lisa 10 Võlad tarnijatele ja muud võlad	27
Lisa 11 Pikaajalised võlad ja eraldised.....	28
Lisa 12 Omakapital	28
Lisa 13 Sihtfinantseerimine	28
Lisa 14 Müügitulu	29
Lisa 15 Müüdnud toodangu kulu.....	31
Lisa 16 Turustuskulud.....	31
Lisa 17 Üldhalduskulud	31
Lisa 18 Muud äritulud ja -kulud.....	31
Lisa 19 Muud finantstulud ja -kulud.....	32
Lisa 20 Tööjõukulud	32
Lisa 21 Tulumaksukulu	32
Lisa 22 Tehingud seotud osapooltega.....	33
Lisa 23 Finantsriskide juhtimine.....	33
Lisa 24 Tingimuslikud kohustused.....	37
Lisa 25 Emaettevõtte konsolideerimata aruanded	37
Juhatuse allkiri 2022 a. majandusaasta aruandele	42
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne.....	43
Majandusaasta kasumijaotuse ettepanek	45

TEGEVUSARUANNE

Ettevõtte lühitutvustus, põhiväärtused ja eesmärgid

AS Toode on teraskatused ning vihmaveesüsteeme tootev ettevõtte.

AS Toode on asutatud 1991. aastal ning tänaseks on üks suurim teraskatuseid ning vihmaveesüsteeme tootev ettevõtte nii Eestis kui kogu Baltikumis. Ettevõtte laiendas turgu Soome suunal ostes 2012. aastal Soome väiketootja Janla OY.

Ettevõtte MISSIOON on sõnastatud järgmiselt:

"Vormides metalli tänapäevaseks ehitusmaterjaliks aitame tõsta hoonete väärtust."

Sellela soovib ettevõtte öelda, et meie klientideks sobivad kõik, kes omavad mistahes hoonet ning mis võib vajada katust, vihmaveesüsteeme, aknaplekke, katuseredeleid, katuse käigusildasid, jne. Valiku leiab Toode AS kodulehelt www.toode.ee või müügiesindajalt. Ettevõtte peab oma klienti väga oluliseks ning olla kliendile lähedal. Selleks on ettevõtte esindatud kõikides maakondades oma müügiesindusega. AS Toode pakub oma klientidele täislahendust – konsultatsioon, materjalid, paigaldus ning garantii. Ettevõtte pakub ka oma toodete järelhooldust.

Ettevõtte VISIOON on:

"Päästa majaomanikud puidu mädanemisest ja kivi murenemisest."

AS Toode eesmärgiks on olla turul kvaliteedi suunanäitaja. AS Toode on aktiivne liige Eesti Katuse- ja Fassaadimeistrite Liidus. Rõhume katuseehituse standardite loomisele ning materjalide miinimum-nõuete kasutusele võtmisele. Kogu selle töö eesmärgiks on tõsta teraskatuse ehituse ning vastupidavuse mainet ja pakkuda kliendile kindlustunnet, et tema valik on osutunud õigeks.

Ettevõtte tegevusstrateegia näeb ette Eestis turuosa säilitamist, ekspordi osakaalu ning Baltikumi ja Soome turuosa kasvatamist.

Ettevõtte tugevuseks on bürokraatia puudumine juhtimises, juhtimine on avatud ning töötajale selge ning läbinähtav. Ettevõtte on suuteline kiiresti reageerima võimalikele muutustele majanduskeskkonnas või mõnele muule ettenägematule tegurile, mis võib takistada ettevõtte tegutsemist.

Milleks valida oma partneriks AS Toode:

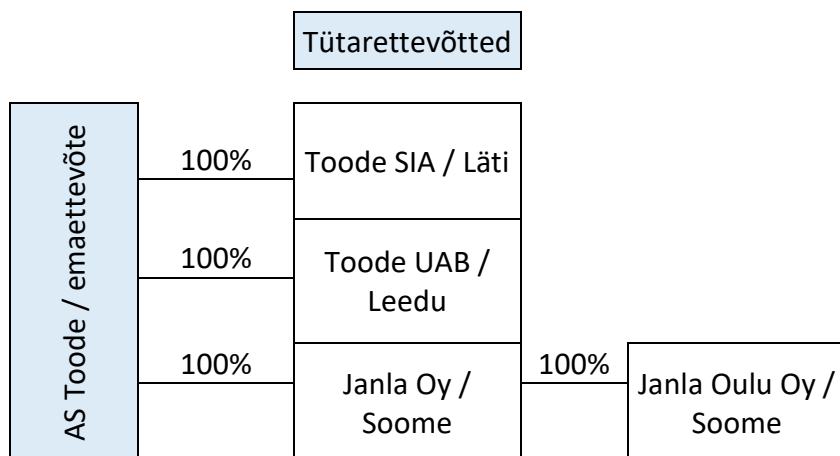
- täislahendus – toode koos paigaldusega ühest kohast.
- 30 aastat kogemusi Eestis
- pakume konkurentidest kiiremat teenust
- omame harukontoreid kõikides Eesti maakonnakeskustes ja mitmes Euroopa linnas
- pakume paindlikke hinnatingimusi vastavalt kokkulepetele
- oleme paindlikud - ka üks aknaplekk on meie jaoks väärt tellimus!
- peame kinni lubadustest
- omame väga head laoseisu rahuldamiseks ka klientide erilisi soovide
- vaatamata kiirele arengule ja kasvule jätkame "rätsepatöö" tähtsustamist, kuna plekitöö on kunst
- Teiega tegelevad 100% oma tegevusalale keskendunud inimesed - katust ei osteta poest!

Peamised tegevusvaldkonnad, tooted ja teenused

- teraskatuseprofiilide tootmine ja müük
- vihmaveesüsteemide tootmine ja müük
- terasest fassaadikattematerjalide tootmine ja müük
- katuseakende müük ja paigaldus
- turvaelementide tootmine ja müük
- käsiplekitööde valmistamine ja müük
- paigaldus
- päikesepaneelide müük ja paigaldus
- päikesepaneelide kinnituslahenduste tootmine ja müük

Grupi struktuur seisuga 30.11.2022

30.11.2022 seisuga kuulus Gruppi 5 ettevõtet, mis on samapalju kui aasta varem.

Finantsanalüüs

	2022	2021
Müügikäibe brutorentaablus	22,9%	22,4%
<i>brutokasum/müügitulu</i>		
Müügikäibe puhasrentaablus	10,4%	8,9%
<i>puhaskasum/müügitulu</i>		
Müügikäibe ärirentaablus	11,7%	10,2%
<i>ärikasum/müügitulu</i>		
Omakapitali rentaablus ROE	35,1%	35,4%
<i>puhaskasum/keskmise omakapital</i>		
Varade rentaablus ROA	19,7%	17,3%
<i>puhaskasum/keskmised varad</i>		
Lühiajaliste kohustuste kattekordaja	2,07	1,41
<i>käibevara/lühiajalised kohustused</i>		
Omakapitali osakaal	61,3%	50,1%
<i>omakapital/varad</i>		
EBITDA	9 540 739	7 570 208
<i>kasum enne intresse, makse ja kulumit</i>		

Organisatsioon ja inimesed

Ettevõtte nõukogusse kuulub 6 liiget ning tegevust juhivad üheliikmeline juhatus.

Ettevõttel on struktuurijuhtidest koosnev juhtkond, millesse kuulub 6 tippjuhti.

Ettevõtte kollektiiv on stabiilne ning suurem osa töötajatest on ettevõttega seotud enam kui 7 aastat.

Ettevõtte soosib ettevõttesisest töötajate arenemisvõimet. Uutele või vabadele ametikohtadele antakse alati võimalus senistele töötajatele, andes panuse töötaja arengusse. Ettevõttes on korrapärane õppe/koolitussüsteem, kus kindla perioodi tagant toimuvad ametialased koolitused.

Töötajate tasustamine koosneb mitmest komponendist: põhipalgast, isiklikust lisatasust ning ettevõtte aastasest tulemuslikkusest. Kuna ettevõtte hindab kõiki oma töötajaid võrdselt kõrgelt, siis töökohtade vahel palkade erinevusi ei esine. Isiklik lisatasu on seotud iga töötaja personaalsest panusest lisatööde/ületundide näol. Aastane tulemustasu on viidud sõltuvusse ettevõtte kasumilikkusega.

Ettevõttel on järgmised sertifikaadid:

- ISO 9001:2008 kvaliteedijuhtimissüsteemi sertifikaat;
- CE märgistus kõikidel toodetel, millel on vastav märgistus nõutud

Finantsriskid

Krediidirisk

Üldise krediidiriski kogu nõuete portfelli suhtes hoiab madalal potentsiaalsete klientide maksevõime hindamine ning lepinguliste klientide maksekäitumise pidev monitooring. Krediidiriski realiseerumise peamiseks tunnuseks on nõude laekumistähtaja ületamine rohkem kui 180 päeva ning tellija poolt laekumist kinnitava tegevuse puudumine.

Likviidsus- ja intressirisk

Kõik Grupi pangalaenu on sõlmitud eurodes ja baasintressiks on 3 või 6 kuu EURIBOR. Seega on Grupp avatud rahvusvahelistel kapitaliturgudel toimuvale. Grupi intressirisk väljendub ennekõike ujuvintresside baasmäärade võimalikus tõusus, millega kaasneks intressikulude suurenemine koos negatiivse mõjuga Grupi kasumile. Pikaajaline intressirisk on tuletisinstrumentidega maandamata. Grupi intressikandvad kohustused on 2022. aastal suurenenud 700 tuhande euro võrra.

Valuutarisk

Kaupade ja teenuste ostu- ning müügilepingud on sõlmitud eurodes, mistõttu Grupi varade ja kohustuste struktuur ei kanna endas erilist valuutariski. Grupp ei ole kaitstud valuutade devalveerimise vastu. Enamus likviidsetest vahenditest hoitakse nõudmiseni ja lühiajalise tähtajaga eurohoiustel või arveldusarvetel.

Keskkonnapoliitika, sotsiaalne ja ühiskondlik tegevus

Kuna AS Toode ei puutu oma töös kokku keskkonda kahjustavate ainetega, siis ei pea ettevõtte vajalikuks ka omada keskkonnajuhtimissüsteemi sertifikaati. Oma tegevuses jälgitakse kõiki keskkonnavalaseid nõudmisi. Sauel, Tartus ja Narvas asuvatele tootmishoonetele on paigaldatud päikesepaneelid, millega säästetakse märkimisväärne kogus elektrienergiat.

Lisaks on Grupp investeerinud erinevatesse digilahendustesse ning sellega olulises osas vähendanud paberi kasutamist.

AS Toode on aktiivne Eesti Katuse- ja Fassaadimeistrite Liidus ning on Kaubandus- ja Tööstuskoja liige. Ettevõtte koostöös Sihtasutuse Kutsekojaga töötab välja plekksepa kutsestandardit.

Dividendipoliitika

Üldine dividendipoliitika on, et 1/3 kasumist makstakse välja dividendideks, 1/3 investeeritakse ning 1/3 jäetakse omakapitali. Dividende makstakse kord aastas.

Majandusaasta prognooside täitmine, prognoosid järgneva majandusaastaks ning olulisemad riskid

Grupi käive 2022 aastal oli ootuspärane, kasvavas trendis, tänu toormaterjali hinnatõusule. Aasta esimeses pooles olid katusematerjalide ja vihmaveesüsteemide mahud ootuspärased, aasta teises pooles oli märgata languse trendi. Katusematerjalide mahu langust mõjutas just alternatiivsete katusekattematerjalide hinnatase, mis jäi sellel aastal märgatavalt madalamaks. Samas läbi aasta oli päikesepaneeli süsteemidega seonduvate toodete müük järjepidevalt tõusvas trendis.

2023 aastaks prognoosime endiselt katusematerjalide müügimahtude langust, seda veidi oodatust väiksemat, kuna alternatiivsete katusekattematerjalide hinnad on tõusutrendis ja saadavus ei ole enam väga hea. Päikesepaneelide kinnitustarvikute müügi suunal ootame hüppelist kasvu, millega saame hõivata katusetarvikute tootmisest üle jääva ressursi. Samuti päikesepaneelide tarvikute müügi kasvu prognoosime Läti ja Soome turul, kus see alles hoogu kogub.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE**Konsolideeritud finantsseisundi aruanne**

VARAD	<i>Lisa</i>	30.11.2022	30.11.2021
Raha ja raha ekvivalendid	2	1 913 415	2 652 588
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	3,22	4 600 345	5 596 085
Varud	4	18 423 747	11 700 976
KÄIBEVARA KOKKU		24 937 507	19 949 649
Pikaajalised finantsinvesteeringud		7 435	5 510
Materiaalne põhivara	6	9 432 197	9 160 090
Immateriaalne põhivara	7	2 572 022	2 634 357
PÕHIVARA KOKKU		12 011 654	11 799 957
AKTIVA (VARAD) KOKKU		36 949 162	31 749 606

KOHUSTISED JA OMAKAPITAL	<i>Lisa</i>	30.11.2022	30.11.2021
Laenukohustised	8,9	3 042 546	2 938 736
Võlad tarnijatele ja muud võlad	10	8 817 115	11 049 761
Lühiajalised eraldised	10	75 000	75 000
LÜHIAJALISED KOHUSTISED KOKKU		11 934 661	14 063 497
Pikaajalised laenukohustised	8,9	2 139 410	1 643 579
Edasilükkunud tulumaksukohustus	11,22	111 483	42 558
Pikaajalised eraldised	11	101 799	105 889
PIKAAJALISED KOHUSTISED KOKKU		2 352 692	1 792 026
KOHUSTISED KOKKU		14 287 353	15 855 523
Aktsiakapital nimiväärtuses		27 488	27 488
Ülekurss		997 578	997 578
Kohustuslik reservkapital		2 710	2 710
Jaotamata kasum		21 634 033	14 866 307
OMAKAPITAL KOKKU	12	22 661 809	15 894 083
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL KOKKU		36 949 162	31 749 606

Lehekülgedel 9 kuni 42 esitatud lisad on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identitseerimiseks
 31.03.2023
 Signature / allkiri
 KPMG, Tallinn

Konsolideeritud koondkasumiaruanne

	<i>Lisa</i>	2022	2021
Müügitulu	14	65 003 870	55 925 811
Müüdud toodangu kulu	15	-50 098 382	-43 415 237
BRUTOKASUM		14 905 488	12 510 574
Turustuskulud	16	-4 593 945	-4 672 230
Üldhalduskulud	17	-2 783 281	-2 094 686
Muud äritulud	18	132 316	41 411
Muud ärikulud	18	-69 472	-58 245
ÄRIKASUM		7 591 106	5 726 824
Finantstulud	19	29 791	28 155
Finantskulud	19	-256 494	-220 863
KASUM ENNE TULUMAKSUSTAMIST		7 364 403	5 534 116
Tulumaks	21	-596 677	-559 304
ARUANDEAASTA KASUM		6 767 726	4 974 812
KOONDKASUM KOKKU		6 767 726	4 974 812

Lehekülgedel 9 kuni 42 esitatud lisad on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Initialled for identification purposes only
 Alkijastatud identifitseerimiseks
 31. 03. 2023
 Signature / allkiri
 KPMG, Tallinn

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

	Lisa	2022	2021
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum		7 591 106	5 726 824
Korrigeerimised:			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	6,7	1 949 633	1 843 385
Kasum (kahjum) põhivara müügist ja ümberhindlusest	18	-19 417	7 782
Garantiialdise korrigeerimine, neto/muud korrigeerimised		-4 090	2 557
		9 517 232	7 580 547
Äritegevusega seotud nõuete ja ettem. muutus	3	993 815	-2 169 376
Varude muutus	4	-6 722 771	-1 454 847
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettem. muutus		-2 185 375	3 720 002
Makstud intressid	19	-193 125	-217 128
Makstud tulumaks	21	-575 023	-389 271
		-8 682 479	-510 619
Kokku rahavood äritegevusest		834 753	7 069 928
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetus	6,7	-1 289 132	-959 745
Materiaalse ja immateriaalse põhivara müük	6,7	52 686	8 000
Vähemusosaluse soetus		0	-285 000
Saadud intressid	19	29 791	28 155
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-1 206 656	-1 208 589
Saadud laenud	9	1 000 000	2 200 000
Arvelduskrediidi muutus	9	814 691	-1 431 924
Faktooringukohustuse muutus	9	-627 223	315 207
Laenude tagasimaksed	9	-522 889	-2 238 172
Rendimaksed	8,9	-968 480	-1 204 808
Muud väljamaksed finantseerimistegevusest		-63 369	-3 735
Makstud dividendid		0	-1 200 000
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		-367 270	-3 563 433
RAHAVOOD KOKKU		-739 172	2 297 906
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	2	2 652 588	354 682
Raha ja raha ekvivalentide muutus		-739 173	2 297 906
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	2	1 913 415	2 652 588

Lehekülgedel 9 kuni 42 esitatud lisad on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

Emaettevõtte aktsionäridele kuuluv omakapital							
	Aksia- kapital	Ülekurss	Kohustuslik reserv- kapital	Jaotamata kasum	Kokku	Vähemus- osalus	Kokku
Saldo 30.11.2020	27 488	997 578	2 710	11 177 889	12 205 665	-1 394	12 204 271
Jaotatud dividendid	0	0	0	-1 000 000	-1 000 000	0	-1 000 000
Tehingud omanikega	0	0	0	-1 000 000	-1 000 000	0	-1 000 000
Vähemusosaluse väljaostmine	0	0	0	-286 394	-286 394	1 394	-285 000
Aruandeperioodi kasum	0	0	0	4 974 812	4 974 812	0	4 974 812
Koondkasum kokku	0	0	0	4 974 812	4 974 812	0	4 974 812
Saldo 30.11.2021	27 488	997 578	2 710	14 866 307	15 894 083	0	15 894 083
Jaotatud dividendid	0	0	0	0	0	0	0
Tehingud omanikega	0	0	0	0	0	0	0
Aruandeperioodi kasum	0	0	0	6 767 726	6 767 726	0	6 767 726
Koondkasum kokku	0	0	0	6 767 726	6 767 726	0	6 767 726
Saldo 30.11.2022	27 488	997 578	2 710	21 634 033	22 661 809	0	22 661 809

Lehekülgedel 9 kuni 42 esitatud lisad on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 31.03.2023
 Signature / allkiri
 KPMG, Tallinn

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

Lisa 1 Aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted ja koostamise alused

Üldine informatsioon

Toode AS („emaettevõtte“) ja tema tütaretevõtted (koos „Grupp“) on teraskatuste ja vihmaveesüsteemide tootmise ning jae- ja hulgimüügiga tegelevad ettevõtted. Toode AS on 12. märtsil 1991 Eesti Vabariigis aadressil Kasesalu tn 2, Saue registreeritud äriühing. Käesolev konsolideeritud aruanne on juhatuse poolt allkirjastatud avaldamiseks 31.03.2023. Vastavalt Eesti Vabariigi Äriseadustikule kiidab majandusaasta aruande heaks emaettevõtte nõukogu ja kinnitab aktsionäride üldkoosolek. Aktsionäridel on õigus juhatuse poolt koostatud ja esitatud majandusaasta aruannet mitte kinnitada ning nõuda uue aruande koostamist.

Koostamise alused

AS Toode 2022. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvahelise finantsaruandluse standarditega nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt (IFRS EL) ning Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Tõlgenduste Komitee (IFRIC) välja antud tõlgendustega. Emaettevõtte põhjaruanded on aastaaruande lisas 25 esitatud seetõttu, et seda nõuab Eesti raamatupidamise seadus. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud soetusmaksumuse printsiipi kasutades. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Vastavalt rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditele tuleb teatud osades teha juhtkonnapoolseid raamatupidamislikke hinnanguid. Samuti peab Grupi raamatupidamis põhimõtete rakendamisel tegema juhtkonnapoolseid otsuseid. Valdkonnad, kus juhtkonna otsuse tähtsus ning keerukus on olulisema mõjuga või kus konsolideeritud aruanded sõltuvad oluliselt eeldustest ja hinnangutest, on kirjeldatud osas „Juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud“.

Uued IFRS standardid ja tõlgendused, mis jõustusid esmakordselt aruandeperioodil

Järgmised uued või muudetud standardid ja tõlgendused muutusid Grupile kohustuslikuks alates 01.01.2021.

Standardite IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 ja IFRS 16 muudatused – intressimäärade võrdlusaluste (IBOR-ite) reform (teine etapp)

Muudatused käsitlevad küsimusi, mis võivad intressimäärade võrdlusaluste reformi tagajärjel mõjutada finantsaruandlust, sealhulgas intressimäärade võrdlusaluselt alternatiivsele võrdlusalusele üleminekust tulenevate lepinguliste rahavoogude või riskimaandamissuhete muutuse mõjusid. Muudatused võimaldavad praktilise abinõuna vabastust IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 ja IFRS 16 teatud nõuetest, mis on seotud järgneva:

- muudatused finantsvarade, finantskohustuste ja rendikohustiste lepinguliste rahavoogude määramise aluses ja
- riskimaandamisarvestus.

Rahavoogude määramise aluse muutus:

Muudatused nõuavad Grupilt finantsvara või finantskohustise sisemise intressimäärade ajakohastamist, kui finantsvara või finantskohustise lepinguliste rahavoogude määramise alus muutub intressimäärade võrdlusaluste reformi tõttu.

Riskimaandamisarvestus:

Muudatustega nähakse ette erandid riskimaandamisarvestuse nõuetest järgmistes valdkondades:

- Lubatakse riskimaandamissuhte määratluse muutmist, et kajastada reformiga nõutavaid muudatusi. See muudatus ei too kaasa riskimaandamisarvestuse lõpetamist ega uue riskimaandamissuhte määratlemist.
- Kui rahavoogude riskimaandamise arvestuse riskimaandamisobjekti muudetakse, et kajastada reformiga nõutavaid muudatusi, loetakse rahavoogude riskimaandamisreservi kogunenud summa aluseks alternatiivne võrdlusalus, mille alusel on maandatud tulevased rahavood kindlaks määratud.
- Kui riskimaandamisobjektina on määratletud mitmest objektist koosnev rühm ning mõnd rühmas olevat objekti muudetakse, et kajastada reformiga nõutavaid muudatusi, jaotatakse maandatavad objektid maandatavate võrdlusaluste alusel alarühmadesse

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
31.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

- Kui ettevõtte eeldab piisava kindlustundega, et alternatiivne võrdlusalus on 24 kuu jooksul eraldi tuvastatav, võib ta määratleda selle intressimäära lepinguväliselt määratletud riskikomponendina, kui seda ei saa määramise kuupäeval eraldi tuvastada.

Avalikustamine

Muudatused nõuavad Grupilt täiendava teabe avalikustamist, et võimaldada aruande kasutajatel mõista intressimäärade võrdlusaluste reformi mõju Grupi finantsinstrumentidele, sealhulgas teavet reformist tingitud Grupi riskipositsioonide ja nendega seotud riskijuhtimistegevuste kohta. Grupi hinnangul ei avaldanud muudatused esmakordsel rakendamisel Grupi raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Tulevikus jõustuvad standardid, tõlgendused ja nende muudatused.

Seisuga 31.12.2021 on välja antud IFRS EL standardeid, standardite muudatusi ja tõlgendusi, mida ei ole käesoleva aruande koostamisel rakendatud, kuna nende jõustumine jääb järgmistesse majandusaastatesse. Grupi aruannetele mõju avaldada võivad muudetud standardid ja tõlgendused:

Standardi IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ ja IFRSi rakendusjuhendi nr 2 „Olulisuse üle otsustamine“ muudatused

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine.) *Euroopa Liit ei ole neid muudatusi veel heaks kiitnud.*

Standardi IAS 1 muudatuste eesmärk on aidata ettevõtetel avalikustada arvestuspõhimõtete kohta kasulikumat teavet,

- nõudes ettevõtetelt vaid oluliste arvestuspõhimõtete avalikustamist;
- selgitades, et ebaoluliste tehingute, muude sündmuste või tingimustega seotud arvestuspõhimõtted on samuti ebaolulised ega vaja seetõttu avalikustamist, ja
- selgitades, et ka mitte kõik oluliste tehingute, muude sündmuste või tingimustega seotud arvestuspõhimõtted ei ole ettevõtte raamatupidamise aruande seisukohalt olulised.

Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu muutis ka IFRSi rakendusjuhendit nr 2, lisades juhise ja kaks lisanäidet olulisuse mõiste rakendamise kohta arvestuspõhimõtete avalikustamisel. Muudatused on kooskõlas mõiste „olulisus“ täpsustatud määratlusega: „Teave arvestuspõhimõtete kohta on oluline, kui seda koos ettevõtte raamatupidamise aruandes sisalduva muu teabega käsitledes võib mõistlikult eeldada, et see mõjutab otsuseid, mida üldotstarbelise raamatupidamise aruande põhikasutajad selle raamatupidamise aruande alusel teevad“.

Grupi hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Grupi raamatupidamise aruandele mõju.

Standardi IAS 8 „Arvestuspõhimõtted, arvestushinnangute muutused ja vead“ muudatused

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem; rakendatakse edasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine.) *Euroopa Liit ei ole neid muudatusi veel heaks kiitnud.*

Muudatustega võetakse kasutusele mõiste „arvestushinnangud“ uus määratlus: selgitatakse, et need on raamatupidamise aruandes esitatud rahalised summad, mille mõõtmisega kaasneb määramatus. Muudatustega selgitatakse ka arvestuspõhimõtete ja arvestushinnangute vahelist seost: täpsustatakse, et ettevõtte annab arvestushinnangu selleks, et saavutada arvestuspõhimõttega kehtestatud eesmärgi.

Muudatused ei avalda eeldatavasti Grupile olulist mõju, kuna nendega antakse juhiseid selle kohta, kas muutusi tuleb käsitada hinnangute muutustena, arvestuspõhimõtete muutustena või vigadena.

Standardi IAS 12 „Tulumaks“ muudatused.

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine.) *Euroopa Liit ei ole neid muudatusi veel heaks kiitnud.*

Muudatused selgitavad sellistest tehingutest tuleneva edasilükkunud tulumaksu arvestamist, mille puhul kajastatakse nii vara kui ka kohustist ning mõlema suhtes rakendatakse ühesugust maksustamist. Muudatustega kitsendatakse esmase kajastamise erandi rakendusala nii, et kõnealune erand ei kehti tehingutele, millest tekivad võrdsed ja tasaarvestatavad ajutised erinevused. Seetõttu peavad ettevõtted kajastama edasilükkunud tulumaksuvarasid ja -kohustisi ajutiste erinevuste suhtes, mis tekivad rendilepingu ja kasutuselt kõrvaldamise eraldise esmasel kajastamisel.

Grupi hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Grupi raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IFRS 3 „Äriühendused“ muudatused.

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2022 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine.)

Muudatustega ajakohastatakse standardit IFRS 3 nii, et viide 1989. aasta finantsaruandluse kontseptuaalsele raamistikule asendatakse viitega 2018. aasta raamistikule. Samal ajal lisatakse muudatustega IFRS 3 uus lõik, milles on selgitatud, et tingimuslikke varasid ei saa omandamise kuupäeval kajastada.

Grupi hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Grupi raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IAS 16 „Materiaalsed põhivarad“ muudatused.

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2022 või hiljem; rakendatakse tagasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine.)

IAS 16 muudatustega nõutakse, et materiaalse põhivara objektide vajalikku asukohta ja tööseisundisse viimise jooksul toodetud esemete müügist saadud tulu tuleb kajastada kasumiaruandes koos nende esemetega seotud kuludega ning nende kulude suurus tuleb mõõta vastavalt IAS 2 mõõtmisnõuetele. Muudatusi tuleb rakendada tagasiulatuvalt, kuid ainult nende materiaalsete põhivara objektide suhtes, mis viiakse vajalikku asukohta ja tööseisundisse kõige varasema perioodi alguses, mis on esitatud aruandes, mille koostamisel ettevõtte muudatusi esmakordselt rakendab, või pärast seda. Muudatuse esialgse rakendamise kumulatiivset mõju kajastatakse jaotamata kasumis (või vajaduse korral mõnel muul asjakohasel omakapitali kirjel) algsaldo korrigeerimisena kõnealuse varaseima esitatud perioodi alguses (kui see on vajalik).

Grupi hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Grupi raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IAS 37 „Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad“ muudatused.

(Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2022 või hiljem; rakendatakse tagasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine.)

Lepingu täitmiseks tehtavate kulutuste kindlaksmääramiseks nõutakse muudatustega ettevõttelt kõigi otseselt lepingu täitmiseks tehtavate kulude arvesse võtmist. Muudatustega selgitatakse, et lepingu täitmise kulud hõlmavad nii konkreetse lepingu täitmiseks tehtavaid vältimatuid kulutusi kui ka osa muudest kuludest, mis on otseselt seotud lepingute täimisega. Ettevõtte rakendab neid muudatusi lepingutele, mille osas ta ei ole veel täitnud kõiki oma kohustusi selle aruandeperioodi alguses, mil ta muudatusi esimest korda rakendab (esmasel rakendamise kuupäeval). Ettevõtte ei korrigeeri võrdlusperioodi informatsiooni. Selle asemel kajastab ettevõtte muudatuste esialgse rakendamise kumulatiivset mõju jaotamata kasumi või vastavalt vajadusele mõne muu asjakohase omakapitali kirje algsaldo korrigeerimisena esmasel rakendamise kuupäeval.

Grupi hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Grupi raamatupidamise aruandele olulist mõju, sest Grupp võtab lepingu täitmiseks tehtavate kulutuste kindlaksmääramisel arvesse nii vältimatuid kulutusi kui ka muid otseselt lepingute täimisega seotud kulutusi.

Juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Eesti (ja Läti) tütar-, sidus- ja ühisettevõtetesse ning filiaalidesse tehtud investeeringutega seotud edasilükkunud tulumaksu kajastamine

Standardi IAS 12 *Tulumaksud* paragrahv 39 järgi kajastab ettevõtte edasilükkunud tulumaksukohustise kõikide tütar-, sidus- ja ühisettevõtetesse ning filiaalidesse tehtud investeeringute pealt, kui nendes investeeringutes on tekkinud ajutised maksustatavad erinevused, välja arvatud juhul, kui: a) ettevõtte suudab kontrollida ajutise erinevuse tühistamise ajastamist; ja b) on tõenäoline, et ajutine erinevus ei tühistu lähimas tulevikus. Edasilükkunud tulumaksukohustist ei kajastata siis, kui investeering vastab mõlemale ülal kirjeldatud kriteeriumile a) ja b).

Grupi juhtkond analüüsis tütar- ja ühisettevõtetesse tehtud investeeringuid ja leidis, et nendes tütar- ja ühisettevõtetes, kus esineb investeeringu ajutine maksustatav erinevus, on samaaegselt täidetud ka mõlemad välistavad kriteeriumid a) ja b) ning edasilükkunud tulumaksu kajastamise vajadust ei teki.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
31.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Maksustatavad ajutised erinevused, mille suhtes ei ole edasilükkunud tulumaksukohustist kajastatud, on avalikustatud lisas 21. Kui Grupp muudaks arvestuspõhimõtet ja kajastaks edasilükkunud tulumaksu eelnimetatud investeeringute pealt, siis oleks 30.11.2022 seisuga kajastatava kohustise suurus ebaoluline.

Raamatupidamisaruannete koostamine kooskõlas IFRS-iga eeldab raamatupidamishinnangute kasutamist. Ühtlasi nõuab see juhtkonnalt otsuste langetamist raamatupidamispoliitika rakendamise protsessis. Hinnanguid ja otsuseid hinnatakse pidevalt ja need põhinevad minevikukogemustel ja teistel faktoritel, kaasa arvatud eeldatavatel tulevikusündmustel, mille esinemist peetakse antud asjaoludel põhjendatuks. Juhtkond langetab ka tehtud otsuseid (lisaks hinnangutega seotud otsustele) raamatupidamispoliitika rakendamise protsessis.

Hinnangud, mis avaldavad olulist mõju finantsaruannetes kajastatud informatsioonile, ning eeldused, mis võivad põhjustada olulisis muutusi varade ja kohustuste bilansilises väärtuses järgneval majandusaastal, on:

- Lootusetuks võlgnevuseks kandmise märgiks loetakse võlgniku olulisi finantsraskusi, võlgniku pankroti või finantsümbertõrjumise tõenäosust, ning maksetega olulist viivitamist või maksevõimetust.
- Varude hindamine (Lisa 4) – varude hindamisel lähtub juhtkond talle parimast teadaolevast informatsioonist arvestades ajaloolist kogemust, üldist taustinformatsiooni ning võimalikke tulevaste perioodide sündmuste eeldusi ja tingimusi. Varude allahindluse määratlemisel valmistoodangu puhul lähtutakse selle müügi- ja potentsiaalset ning netorealiseerimismaksumusest. Tooraine ja materjali hindamisel lähtutakse selle kasutuspotentsiaalset valmistoodangu valmistamisel ja tulu teenimisel.
- Materiaalse põhivara kasutusea hindamine (Lisa 1) – juhtkond on hinnanud materiaalse põhivara kasutusea, tuginedes tootmise mahule ja tingimustele, antud valdkonna minevikukogemustele ja tulevikuperspektiividele.
- Firmaväärtuse hindamine ja immateriaalse vara kasutusea hindamine (Lisa 7) – 30 november 2022 seisuga on emaettevõtte teostanud JanLa Oy firmaväärtuse kaetava väärtuse testi, kasutades selleks turupõhiseid võrreldavaid väärtusekordajaid. Turupõhise meetodi puhul võrreldakse ettevõtet teiste analoogsete ettevõtetega samas sektoris, millega turul avalikult kaubeldakse või mis on hiljuti müüdüd, ning mille osas on saadaval piisav informatsioon tehinguhinna kohta. Antud juhul on sektorina käsitletud Euroopa ehitusmaterjalide ja terasetootjaid ning võrreldud nende ettevõtete hinnatasemeid ja erinevaid suhtarve. Õiglase väärtuse leidmiseks on rakendatud tööstusharu mediaan väärtusekordajaid testitava ettevõtte tegelikele majandusnäitajatele.

Olulised arvestuspõhimõtted

Konsolideerimise põhimõtted, tütar- ja sidusettevõtete kajastamine

2022. a. konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad AS Toode (emaettevõtte) ja tema tütaretevõtete SIA Toode, Oy Janla ja UAB Toode ning Janla Oy tütaretevõtte Janla Oulu Oy finantsnäitajad.

Eestis asuv emaettevõtte kasutab IFRS standardit ning Läti, Leedu ja Soome tütaretevõtted kasutavad vastavalt Läti, Leedu ja Soome raamatupidamistava arvestuspõhimõtteid. Erinevuse korral ühtlustatakse konsolideerimisel arvestuspõhimõtted Grupis kasutatavate põhimõtetega.

Konsolideeritud aruandes on rida-realt konsolideeritud kõigi emaettevõtte kontrolli all oleva tütaretevõtete finantsnäitajad. Ema- ja tütaretevõtete vaheliste tehingute tulemusena tekkinud nõuded, kohustused, tulud, kulud ning realiseerumata kasumid ja kahjumid on konsolideeritud aastaaruandest elimineeritud.

Emaettevõtte konsolideerimata bilansis kajastatakse finantsinvesteeringuid tütaretevõtetesse soetusmaksumuses.

Tütaretevõtte on ettevõtte, mille üle on emaettevõttel kontroll. Tütaretevõtet loetakse kontrolli all olevaks, kui emaettevõtte omab kas otseselt või kaudselt üle 50% tütaretevõtte osadest või on muul moel võimeline kontrollima tütaretevõtte finants- ja tegevuspoliitikat. Tütaretevõtteid konsolideeritakse alates nende omandamise kuupäevast kuni müügikuupäevani.

Sidusettevõtte on ettevõtte, mille üle emaettevõtte omab olulist mõju, kuid mida ta ei kontrolli. Üldjuhul eeldatakse olulise mõju olemasolu juhul, kui emaettevõtte omab ettevõttest 20%-50% hääleõiguslikest aktsiatest või osadest. Investeering sidusettevõttesse on konsolideeritud finantsaruannetes kajastatud kapitaliosaluse meetodil. Emaettevõtte konsolideerimata bilansis kajastatakse finantsinvesteeringut sidusettevõttesse soetusmaksumuses.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse kassas olevat sularaha ja arveldusarvete jääke pankades. Arvelduskrediiti kajastatakse finantsseisundi aruandes lühiajaliste laenukohustuste koosseisus.

Faktooring

Faktooring on nõuete müük, kusjuures sõltuvalt faktooringulepingu tüübist on ostjal õigus teatud aja jooksul nõue müüjale tagasi müüa (regressiõigusega faktooring) või tagasimüügi õigus puudub ning kõik nõudega seotud riskid ja tulud lähevad ka sisuliselt üle müüjalt ostjale (regressiõigusega faktooring).

Regressiõigusega faktooringut kajastatakse kui finantseerimistingimust (st nõude tagatisel võetud laenu) ning nõuet kajastatakse bilansis kuni nõue on laekunud või regressiõigus aegunud. Faktooringutehingust tekkinud faktooringukohustust kajastatakse analoogiliselt muudele võlakohustustele.

Regressiõigusega faktooringut kajastatakse kui nõude müüki. Kulu nõuete müügist kajastatakse finantskuluna. Grupi ettevõtete faktooringulepingud on sõlmitud regressiõiguse tingimustel.

Varud

Varud on bilansis kajastatud lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimismaksumus. Neto realiseerimisväärtus leitakse, arvates tavapärasel äritegevuses kasutatavast hinnangulisest müügihinnast maha hinnangulised kulutused, mis on vajalikud toote lõpetamiseks ja müümiseks. Varude kulukskandmisel kasutatakse FIFO meetodit.

Tooraine ja materjal ning ostetud kaup müügiks võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, muudest mittetagastatavatest maksudest ja soetamisega seotud veo- ning teistest otsestest väljaminekutest, millest on maha arvatud hinnaalandid ja dotatsioonid.

Varude tootmiskulutused sisaldavad otsesid toodetega seotud kulutusi ning proportsionaalset osa tootmise üldkuludest. Püsivaid tootmise üldkulusid jagatakse toodete soetusmaksumusele lähtudes normaalsest tootmismahust.

Materiaalne põhivara

Materiaalne põhivara koosneb piiratud ja piiramata kasutusega materiaalsest põhivarast. Piiratud kasutusega materiaalselt põhivaralt arvestatakse amortisatsiooni, piiramata kasutusega põhivaradelt amortisatsiooni ei arvestata. Piiramata kasutusega põhivara on maa.

Materiaalsed põhivarad võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb vara maksumusest (sh tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja kasutuselevõtmist võimaldavatest väljaminekutest. Oma tarbeks valmistatud põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb tegelikest valmistamisväljaminekutest.

Materiaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Arvele võetud materiaalse põhivaraga seotud hilisemad väljaminekud, näiteks mõne varaobjekti osade asendamine, lisatakse vara raamatupidamisväärtusele juhul, kui Grupp saab sellest väljaminekust tulevikus majanduslikku kasu ning väljaminekuga seotud vara soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Selliselt asendatud osad eemaldatakse finantsseisundi aruandest. Kõik muud põhivaraga seotud väljaminekud kajastatakse kulutuste tegemise perioodi kuludes.

Põhivara amortiseeritakse lineaarsel meetodil lähtudes kasulikust tööeast. Põhivara amortisatsiooni arvestamisel lähtutakse üldjuhul järgmistest amortisatsioonimäärade vahemikkudest:

Ehitised	5-8% aastas
Masinad ja seadmed	10-40% aastas
Arvutustehnika	10-40 % aastas

Muu materiaalne põhivara 20-40% aastas

Põhivara amortiseeritakse hetkeni, kui vara raamatupidamislik jääkmaksumus võrdub vara lõppväärtusega. Lõppväärtus on summa, mille Grupp saaks vara võõrandamisel praegu, juhul kui vara oleks sama vana ja samas seisukorras nagu ta on eeldatavasti tema kasuliku eluea lõppedes.

Materiaalse põhivara kulumimeetodeid, -norme ja lõppväärtusi vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpul. Kui hindamisaluseid muudetakse, võetakse muudatused arvesse edasiulatuvalt.

Materiaalse põhivara raamatupidamisväärtuse võimalikku vähenemist hinnatakse, kui on ilmnenud asjaolusid, mis viitavad vara kaetava väärtuse langemisele alla tema raamatupidamisväärtuse.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamise korral või olukorras, kus vara kasutamisest või müügist ei eeldata enam majanduslikku kasu. Kasum või kahjum, mis on tekkinud materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest, kajastatakse muude äritulude või muude ärikulude kirjel.

Laenukasutuse kulud, mis on otseselt seostatavad varaobjekti soetamise, ehitamise või tootmisega kajastatakse vara soetusmaksumuse koosseisus. Laenukasutuse kulud on kulud, mida ei oleks tekkinud, kui tingimustele vastava varaobjekti osas ei oleks väljaminekut tehtud. Kui laen on võetud mingi konkreetse varaobjekti hankimiseks, määratakse selle varaobjekti kapitaliseeritavate laenukasutuse kulude summa nii, et see on sama suur kui kõnealusest laenust antud perioodi jooksul tekkinud tegelikud laenukasutuse kulutused, millest on lahutatud laenatud summade ajutisest investeerimisest tulenev tulu. Muud laenukasutusega seotud kulud kajastatakse perioodi kasumis või kahjumis

Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kuludest. Immateriaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuliseeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit. Immateriaalse põhivarana on kajastatud raamatupidamisprogramme ja litsentse. Kasulik eluiga on 5-10 aastat.

Sõltumatute osapoolte vahelisi äriühendusi kajastatakse ostumeetodil, mille kasutamisel hinnatakse soetatud ja eraldiseisvalt identifitseeritud vara, kohustused ja tingimuslikud kohustused (edaspidi koos ka "netovara") nende õiglasest väärtusest kontrolli tekkimise kuupäeva seisuga. Vahet omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglasest väärtuse vahel kajastatakse firmaväärtusena. Soetusmaksumuse hulka ei loeta äriühendusega seotud tehingukulusid (v.a soetamiseks emiteeritud võla- või omakapitaliinstrumentidega seotud kulud) ning need kajastatakse koheselt perioodi kasumis või kahjumis. Alates omandamise kuupäevast kajastatakse omandatud ettevõtte tulusid ja kulusid Grupi perioodi kasumis või kahjumis ning tekkinud firmaväärtust Grupi finantsseisundi aruandes.

Positiivne firmaväärtus on summa, mille võrra Grupi omandatud osaluse soetusmaksumus on suurem omandatud netovara õiglasest väärtusest, peegeldades seda osa soetusmaksumusest, mis tasuti omandatud ettevõtte selliste varaobjektide eest, mida ei ole võimalik teistest eristada ja eraldi arvele võtta. Positiivne firmaväärtus on seotud raha teeniva üksuse või nende grupiga ning seda ei amortiseerita, vaid iga aruandeperioodi lõpus viiakse läbi raha teeniva üksuse kaetava väärtuse test. Edasisel kajastamisel mõõdetakse firmaväärtust tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Negatiivne firmaväärtus tekib juhul, kui omandatud osaluse soetusmaksumus on väiksem omandatud netovara õiglasest väärtusest. Negatiivne firmaväärtus kajastatakse koheselt perioodi kasumis või kahjumis tuluna.

Arvele võtmise järgselt kajastatakse firmaväärtus soetusmaksumuses, mida on vähendatud väärtuse languste võrra.

Äriühendust ettevõtete vahel, mis on Grupi kontrolliva ettevõtte või isikute kontrolli all, ei käsitleta kui sõltumatute osapoolte vahelist äriühendust. Sellest tulenevalt ei teki ühise kontrolli all olevatest äriühendustest positiivset ega negatiivset firmaväärtust. Ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahelise äriühenduse korral kajastatakse soetatud netovara omandava ettevõtte finantsseisundi aruandes, kasutades selle raamatupidamisväärtust. Soetamisel tasutud summa, mis ületab või on alla netovara raamatupidamisväärtuse, kajastatakse otse omakapitali koosseisus vastavalt selle vähendamise või suurendamisena.

Firmaväärtuse väärtuse kontrollimiseks teostatakse igal bilansipäeval kaetava väärtuse test ning juhul kui kaetav väärtus osutub väiksemaks bilansilisest jääkmaksumusest, hinnatakse firmaväärtuse bilansiline maksumus alla.

Vara väärtuse languse hindamist on kirjeldatud „Vara väärtuse langus“ arvestuspõhimõtte juures.

Varade väärtuse langus

Mittefinantsvara väärtuse langus

Vara, mis ei ole kinnisvarainvesteering, varud või edasilükkunud tulumaksuvara, raamatupidamisväärtust vaadatakse üle vähemalt kord aastas aruandeperioodi lõpus. Ülevaatamise eesmärgiks on tuvastada, ega pole indikaatoreid, mis nõuaks vara allahindamist. Juhul, kui vara raamatupidamisväärtus ületab selle kaetavat väärtust, kajastatakse erinevuse osas allahindluse kahjum. Üksiku varaobjekti või raha teeniva üksuse kaetavaks väärtuseks loetakse kõrgemat näitajat kahest – tulevikus saadavate rahavoogude nüüdisväärtus (kasutusväärtus) või vara õiglane väärtus, millest on maha arvatud müügikulutused. Kasutusväärtuse hindamisel diskonteeritakse hinnangulisi rahavooge maksustamiseelse diskontomääraga, mis iseloomustab hetkel turul valitsevat hinnangut raha ajaväärtuse ja varaga seotud spetsiifiliste riskide kohta. Varaobjektid, mille väärtust ei saa kontrollida eraldiseisvalt, grupeeritakse raha teenivateks üksusteks (RTÜ). RTÜ-ks loetakse teistest varagrupidest sõltumatu rahavooga väikseimat eristatavat varaobjektide rühma. Vara õiglase väärtuse hindamisel kasutatakse vajadusel sõltumatute ekspertide teenuseid. Varaobjektide ja RTÜ allahindlusest tekkinud kahjumid kajastatakse perioodi kasumis või kahjumis. RTÜ allahindamisel hinnatakse esmajärjekorras alla üksusega seotud firmaväärtus, pärast mida hinnatakse proportsionaalselt alla muud RTÜ koosseisus olevad varaobjektid.

Firmaväärtuse väärtuse võimalikke languseid kontrollitakse vähemalt kord aastas majandusaasta lõpus. Kui esineb sündmusi või hinnangute muutusi, mis tingivad firmaväärtuse raamatupidamisväärtuse vähenemise, viiakse test läbi sagedamini. Väärtuse langus määratakse kindlaks firmaväärtusega seotud raha teeniva üksuse kaetava väärtuse hindamise teel.

Väärtuse languse testimiseks jagatakse firmaväärtused Grupi nendele raha teenivatele üksustele või üksuste rühmadele, mis peaksid saama konkreetsest äriühendusest majanduslikku kasu. Firmaväärtuse väärtuse langusest tulenevad kahjumid kajastatakse perioodi kasumis või kahjumis.

Kui väärtuse vähenemise põhjus kaob, tühistatakse varem kajastatud allahindlus. Allahindluse asjaolude muutumist analüüsitakse vähemalt kord aastas aruandeperioodi lõpus. Allahindlusi tühistatakse ja vara väärtust suurendatakse maksimaalselt raamatupidamisväärtuseni, mis varal oleks kujunenud, kui allahindlust ei oleks tehtud, arvestades sealhulgas vahepealset kulumit. Vara allahindluse tühistamine kajastatakse perioodi kasumis või kahjumis samal real, kus kajastus varasem allahindlus. Erandina ei tühistata firmaväärtuse allahindlust.

Rendiarvestus

Grupp kui rentnik

Rendikomponenti sisaldava lepingu sõlmimisel või muutmisel jaotab Grupp lepingus sisalduva tasu igale rendikomponendile selle eraldiseisva hinna alusel.

Grupp kajastab kasutusõiguse vara ja rendikohustust rendi alguse kuupäeval. Kasutusõiguse vara mõõdetakse algselt soetusmaksumuses, mis koosneb rendikohustuse algsummast. Rendikohustuse algsummat korrigeeritakse tehtud ettemaksete võrra, tehtud otseste kulutuste võrra ning taastamiskulude võrra (mis tulenevad vara demonteerimisest ning taastamisest). Saadud summast on maha arvatud saadud rendisoodustused.

Kasutusõiguse vara amortiseeritakse lineaarsel meetodil rendi alguskuupäevast kuni rendiperioodi lõpuni, välja arvatud juhul, kui rendilepinguga antakse alusvara omandiõigus Ettevõttele/Grupile rendiperioodi lõpus üle või kui kasutusõiguse vara jääkväärtus viitab sellele, et Grupp plaanib kasutada vara väljaostuoptsiooni. Sellisel juhul amortiseeritakse kasutusõiguse vara alusvara kogu kasuliku eluea jooksul, mis määratakse samadel alustel nagu vastavate Ettevõtte/Grupi poolt omatavate materiaalsete põhivarade puhul. Lisaks vähendatakse kasutusõiguse vara väärtuse langusest tulenevate kahjumite korral. Samuti korrigeeritakse kasutusõiguse vara rendikohustuse teatud ümberhindamist.

Rendikohustust mõõdetakse algselt rendimaksete nüüdisväärtuses, mida ei ole veel makstud rendisuhte alguskuupäevaks, kasutades rendi sisemist intressimäära või, kui seda määra ei ole võimalik kindlaks teha, siis alternatiivset laenuintressimäära.

Rendikohustuses sisalduvate rendimaksete hulka kuuluvad järgmised osad:

- fikseeritud maksed (sealhulgas sisuliselt fikseeritud rendimaksed)

- trahvid rendilepingu katkestamisel (kui katkestamine on piisavalt kindel)
- väljaostuhind (kui vara ost on piisavalt kindel)
- garanteeritud jääkväärtus (makstava summa eeldatav väärtus)
- indeksist või määrast sõltuvad rendimaksud.

Rendikohustust mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses. See arvutatakse ümber siis, kui tulevastes rendimaksetes on muutusi, mis tulenevad indeksist või määrast, kui muutub hinnang garanteeritud jääkväärtuse summa osas või kui Grupp muudab oma hinnangut selle osas, kas soovitakse kasutada vara väljaostu, rendi pikendamise või lõpetamise võimalusi. Samuti mõõdetakse rendikohustust ümber kui muutuvad fikseeritud maksed (sealhulgas sisuliselt fikseeritud rendimaksud).

Kui rendikohustust hinnatakse ümber ülal loetletud põhjustel, tehakse kasutusõiguse vara bilansilises maksumuses vastav korrigeerimine. Rendikohustuse muudatuse mõju kajastatakse kasumiaruandes, kui kasutusõiguse vara bilansiline maksumus on vähendatud nullini.

Grupp on otsustanud mitte kajastada kasutusõiguse varasid ning rendikohustusi väheväärtuslike vara rentide ning lühiajaliste rentide puhul. Grupp kajastab nende rentidega seotud rendimaksud kuluna lineaarselt rendiperioodi jooksul.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimine kajastatakse õiglasest väärtuses siis, kui eksisteerib piisav kindlus, et Grupp vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine laekub. Kulude sihtfinantseerimine kajastatakse kasumiaruandes netomeetodil. Põhivara sihtfinantseerimine kajastatakse brutomeetodil pikaajalise kohustusena ja kajastatakse tuluna kasumiaruandes soetatud vara kasuliku eluea jooksul.

Finantsvarad ja –kohustused.

I. Kajastamine ja esmane mõõtmine

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse nende tekkimise hetkel. Kõik ülejäänud finantsvarad ja –kohustused kajastatakse siis, kui Grupist saab instrumendi lepinguline osapool.

Grupp mõõdab esmasel kajastamisel finantsvara või -kohustist selle õiglasest väärtuses, millele on lisatud või millest on maha arvatud tehingukulutused, mis on otseselt seotud finantsvara omandamise või finantskohustise emiteerimisega. Nõudeid ostjate vastu, mis ei ole seotud olulise finantseerimise komponendiga, võetakse esmasel kajastamisel arvele tehinguhinnas.

II. Klassifitseerimine ja edasine mõõtmine

Grupp kajastab finantsvara edaspidi korrigeeritud soetusmaksumuses, õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi või õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande.

Finantsvarasid ei klassifitseerita ümber pärast nende esmast kajastamist, välja arvatud siis kui Grupp ei muuda oma finantsvarade haldamise ärimudelit, sellisel juhul klassifitseeritakse kõik mõju omavad finantsvarad ümber ärimudeli muutusele järgneva esimese aruandeperioodi päeval.

Finantsvarasid mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kui mõlemad järgmised tingimused on täidetud:

- finantsvara hoitakse ärimudeli raames, mille eesmärk on hoida finantsvara lepingupõhiste rahavoogude kogumiseks, ja
- finantsvara lepingutingimustest tulenevad kindlaksmääratud kuupäevadel rahavood, mis on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress.

Grupp klassifitseerib korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavateks finantsvaradeks raha ja raha ekvivalendid, nõuded ostjate vastu, antud laenud ja muud nõuded.

Finantsvara mõõdetakse õiglasest väärtuses muutusega läbi muu koondkasumi, kui see vastab mõlemale järgmisele tingimusele ja seda ei ole määratud varana, mida kajastatakse õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande:

- instrumente hoitakse ärimudelis, mille eesmärk on saavutada nii lepinguliste rahavoogude kogumine kui ka finantsvarade müük; ja
- lepingutingimused tagavad kindlatel kuupäevadel rahavood, milleks on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress.

Kõik finantsvarad, mis ei ole klassifitseeritud mõõdetavateks korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi nagu on eelpool kirjeldatud, mõõdetakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande.

Esmasel kajastamisel võib Grupp õiglases väärtuses läbi kasumiaruande mõõdetavaks määratleda ka finantsvarad, mis vastavad kas korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi kajastamise tingimustele, kui see kas kõrvaldab või vähendab oluliselt mõõtmise või kajastamise järjepidevusetust, mis muul juhul tekiks varade või kohustiste mõõtmisest või nendelt saadavate kasumite või kahjumite kajastamisest erinevatel alustel.

Finantskohustused – klassifitseerimine, edasine mõõtmine ning kasumid ja kahjumid

Finantskohustused klassifitseeritakse mõõdetuna kas korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Finantskohustus klassifitseeritakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, kui seda hoitakse kauplemise eesmärgil, see on tuletisinstrument või see on sellisena kajastatud esmasel kajastamisel. Finantskohustused õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande hinnatakse õiglases väärtuses ning puhaskasum ja -kahjum, sealhulgas mis tahes intressikulud, kajastatakse läbi puhaskasumi.

Muud finantskohustused kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Intressikulud ja kasum või kahjum valuutakursi muutusest kajastatakse kasumiaruandes. Kajastamise lõpetamisel tekkinud kasum või kahjum kajastatakse läbi puhaskasumi.

III. Kajastamise lõpetamine

Finantsvara

Grupp lõpetab finantsvara kajastamise siis ja ainult siis, kui lepingujärgsed õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõpevad või kui Grupp kannab finantsvara üle ning ülekandmine vastab kajastamise lõpetamise kriteeriumitele. Grupp annab lepinguliste rahavoogude saamise õiguse üle tehingus, mille puhul antakse üle kõik finantsvara omamisega seotud riskid ja hüved või kus Grupp ei anna üleandmise käigus finantsvara omamisega seotud riske ja hüvesid, kuid Grupil ei säili kontrolli finantsvara üle.

Tehingud, millega Grupp annab üle oma finantsaruannetes kajastatud varad, kuid Grupp säilitab kõik või põhilised üleantud varade riskid ja hüved, siis sellistel juhtudel üleantud vara kajastamist Grupp ei lõpeta.

Finantskohustused

Grupp eemaldab finantskohustise oma finantsseisundi aruandest siis ja ainult siis, kui see on kustutatud. See tähendab kui lepingus määratletud kohustus on täidetud, tühistatud või aegunud. Grupp lõpetab finantskohustuse kajastamise, kui finantskohustuse tingimusi muudetakse nõnda, et kohustuse rahavood on oluliselt erinevad esialgsest kohustusest. Sellisel juhul kajastatakse muudetud tingimustel põhinevat uut finantskohustust õiglases väärtuses.

Erinevus lõpetatud finantskohustuse või teisele osapoolale ülekantud finantskohustuse (või finantskohustuse osa) bilansilise jääkmaksumuse ja makstud tasu, sealhulgas kõigi ülekantud mitterahaliste varade või võetud kohustiste vahel kajastatakse läbi puhaskasumi.

Saldeerimine

Finantsvarad ja –kohustused tasaarvestatakse ja kajastatakse netosummana finantsaruandes siis ja ainult siis, kui Grupp on sel hetkel seaduslik õigus summasid tasaarveldada ja Grupil on teadlik kavatsus need kas tasuda netopõhiselt või realiseerida vara ja tasuda samaaegselt kohustus.

IV. Finantsvarade väärtuse langus

Grupp rakendab väärtuse languse kajastamisel oodatava krediidikahjumi mudelit korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade suhtes.

Grupp mõõdab väärtuse langust summas, mis võrdub eluea jooksul oodatavate krediidikahjumitega, välja arvatud finantsvarad, mille väärtuse langus mõõdetakse summas, mis võrdub 12 kuu jooksul oodatavate krediidikahjumitega:

- muud nõuded,
- raha- ja raha ekvivalendid, mille krediidirisk ei ole pärast esmast kajastamist märkimisväärselt suurenenud.

Grupp rakendab kõigi ostjate vastu tekkinud nõuete eeldatava krediitkajumini kajastamisel standardis IFRS 9 sätestatud lihtsustatud meetodit, mis lubab moodustada allahindluse reservi kehtivusaja jooksul eeldatava krediitkajumini summas.

Grupp kajastab alati nõuetele ostjate vastu moodustatud allahindluse summas, mis võrdub nende kehtivusaja jooksul eeldatavalt tekkiva krediitkajumiga. Nimetatud varade eeldatava krediitkajumini hindamiseks kasutatakse eraldiste moodustamise maatriksit, mis põhineb Grupi ajaloolisel krediitkajumini kogemusel, mida korrigeeritakse konkreetsete deebitoridega seotud tegurite, üldiste majandustingimuste ning vajadusel raha ajaväärtusega.

Eeldatavad krediitkajumid on tõenäosusega kaalutud hinnangulised krediitkajumid. Krediitkajum on vahe lepingujärgsete rahavoogude ja Grupi poolt oodatavate rahavoogude vahel, mida diskonteeritakse finantsvara efektiivse intressimääraga.

Igal aruandekuupäeval hindab Grupp, kas korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade krediitkvaliteet on langenud. Finantsvara krediitkvaliteet on langenud, kui on toimunud üks või mitu sündmust, mis avaldavad selle finantsvara eeldatavatele tulevastele rahavoogudele negatiivset mõju.

Asjaolud, mis annavad indikatsiooni, et finantsvara krediitkvaliteet on langenud, on järgmised:

- võlgniku olulised finantsraskused,
- lepingu rikkumine (kohustuste mittetäitmine või tähtajaks tasumata jätmine);
- laenu või ettemakse restruktureerimine tingimustel, mida Grupp muul juhul ei oleks teinud,
- on tõenäoline, et võlgnik satub makseraskustesse.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade väärtuse languse võrra vähendatakse varade bilansilist maksumust.

Laenukasutuse kulud

Laenukasutuse kulutused (intressid), mis on seotud varade ehitusega, kapitaliseeritakse perioodi jooksul, mis on vajalik vara otstarbekohasusse kasutusvalmidusse viimiseks. Laenukasutuse kulud, mis on otseselt seostatavad varaobjekti soetamise, ehitamise või tootmisega kajastatakse vara soetusmaksumuse koosseisus. Laenukasutuse kulud on kulud, mida ei oleks tekkinud, kui tingimustele vastava varaobjekti osas ei oleks väljaminekut tehtud. Kui laen on võetud mingi konkreetse varaobjekti hankimiseks, määratakse selle varaobjekti kapitaliseeritavate laenukasutuse kulude summa nii, et see on sama suur kui kõnealusest laenust antud perioodi jooksul tekkinud tegelikud laenukasutuse kulutused, millest on lahutatud laenatud summade ajutisest investimisest tulenev tulu. Muid laenukasutuse kulutusi kajastatakse tekkeperioodil kuludena.

Tulude arvestus

Müügitulu on tulu, mis tekib Grupi tavapärase äritegevuse käigus. Müügitulu kajastatakse tehinguhinnas. Tehinguhind on kogutasu, mida Grupil on õigus saada lubatud kaupade või teenuste kliendile üleandmise eest. Grupp kajastab müügitulu siis, kui kontrolli kauba või teenuse üle antakse üle kliendile.

Intressitulu ja dividenditulu kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurus on võimalik usaldusväärselt hinnata. Intressitulu kajastatakse kasutades vara sisemist intressimäära. Dividenditulu kajastatakse siis, kui omanikul on tekkinud seaduslik õigus nende saamiseks.

Aktsiakapital

Lihtaktsiad kajastatakse omakapitali koosseisus. Lihtaktsiate väljastamisega otseselt seotud kulud kajastatakse omakapitali vähendusena. Emaettevõtte poolt tagasiostetud omaaktsiad kajastatakse omakapitali vähendusena. Omaaktsiatega seotud väljaminekuid ja sissetulekuid kajastatakse omakapitali muutustena.

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt Eesti Vabariigi Äriseadustikule on emaettevõtte moodustanud kohustusliku reservkapitali. Reservkapital moodustab vähemalt 10% aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Eraldised kajastatakse finantsseisundi aruandes siis, kui Grupil on enne bilansipäeva toimunud sündmusest tulenev eksisteeriv kohustus (seaduslik või lepinguline); on tõenäoline, et kohustuse täitmine nõuab majanduslikke hüvesid moodustavatest ressurssidest loobumist; kuid kohustuse lõplik summa või tasumise tähtaeg pole täpselt teada.

Garantiieraldise kajastamise alus tekib siis, kui ehitusteenuse osutamine on lõpetatud ning garantiikohustus on sõlmitud ehituslepinguga jõustunud.

Eraldise kajastamisel finantsseisundi aruandes lähtutakse juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse finantsseisundi aruandes summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajaliku eraldisega seotud kohustuse rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolale. Eraldisega seotud kulu kajastatakse perioodi koondkasumiaruandes.

Pikaajalised eraldised kajastatakse diskonteeritud nüüdisväärtuses, kasutades maksustamiseelset diskontomäära, mis iseloomustab hetke turul valitsevat hinnangut raha ajaväärtuse ja kohustusega seotud spetsiifiliste riskide kohta. Järgmistel perioodidel kajastatakse diskonteerimisperioodi vähenemisest tekkiv eraldise suurenemine perioodi kasumis või kahjumis. Eraldised kajastatakse diskonteeritud nüüdisväärtuses juhul, kui diskonteerimise mõju on oluline.

Muud kohustused, mille realiseerumine on ebatõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, on avalikustatud tingimuslike kohustustena aruande lisades.

Töötajatega seotud lühiajalised hüvitised

Töötajatega seotud lühiajalised kohustused (palgavõlad, puhkusetasude kohustus) kajastatakse diskonteerimata väärtuses ning tekkepõhiselt vastavalt töötajate poolt teenuse osutamisele. Palgavõla ja puhkusetasude kohustuse tekkimise aluseks on töötajatega sõlmitud lepingud ning töölepinguid reguleerivad seadused, millest tuleneb ettevõttele juriidiline kohustus teha väljamakseid.

Kasumi jagamise ja boonusskeemide kohane kohustus tuleneb tööalasest teenistusest, mitte tehingutest ettevõtja omanikega. Seetõttu ei kajasta Grupp kasumiosaluse plaanide ja boonusskeemide väljaminekuid mitte puhaskasumi jagamisena, vaid kuluna. Antud lühiajalist kohustust ei diskonteerita.

Kasumi jagamise ja tulemustasu skeemide kohaselt kajastab Grupp eeldatava kasumi jagamise ja tulemustasu maksmise kulu ja kohustust vastavalt hüvitise summa määramise valemitele, mis on juhatuse või nõukogu poolt kinnitatud.

Ettevõtte tulumaks ja edasilükkunud tulumaks

Tulumaksuvarad ja –kohustused ning tulumaksutulud ja –kulud hõlmavad realiseerunud (tasumisele kuuluvat) ja edasilükkunud tulumaksu. Tasumisele kuuluv tulumaks esitatakse lühiajalise varana või kohustusena ning edasilükkunud tulumaks pikaajalise varana või kohustusena.

- [Grupi Eesti ettevõtte](#)

Vastavalt kohaldatavatele Eesti Vabariigi seadustele ei maksa Eesti ettevõtted kasumilt tulumaksu. Kasumilt makstava tulumaksu asemel maksavad Eesti ettevõtted tulumaksu kasumist väljamakstavatelt dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Kehtiv maksumäär on 20%; tasumisele kuuluv maksusumma moodustab 20/80 netoväljamaksest. Alates 2019. aastast rakendub regulaarselt makstavatele dividendidele madalam maksumäär 14% (14/86 netoväljamaksest). Sealjuures kohaldub madalam maksumäär 2020. aastal makstavatele dividendidele, mille summa moodustab kuni 2/3 aastatel 2018 ning 2019 jaotatud ja maksustatud keskmistest netodividendidest.

Kuna tulumaksu tasutakse dividendidelt, mitte kasumilt, ei teki ajutisi erinevusi maksustamisväärtuste ning varade ja kohustuste bilansiliste jääkväärtuse vahel, mis võiksid põhjustada edasilükkunud tulumaksuvarasid ja –kohustusi.

Dividendidelt makstav ettevõtte tulumaks kajastatakse koondkasumiaruandes tulumaksukuluna ning finantsseisundi aruandes kohustusena dividendide väljakuulutamise hetkel, sõltumata perioodist, mille eest dividendid välja kuulutatakse või millal dividendid tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksmisele järgneva kuu 10. kuupäeval.

- [Grupi välismaised ettevõtted](#)

Leedus ja Soomes on ettevõtte kasum tulumaksuga maksustatav. Maksustatava tulu tuvastamiseks korrigeeritakse maksude-eelset kasumit kohalike tulumaksuseaduste poolt ajutiselt või püsivalt lubatud tulu- ja kulutäiendustega.

Alates 01.01.2018 muutus Lätis ettevõtte tulumaksu arvestus. Senise tulu maksustamise asemel toimub kasumi maksustamine dividendide väljakuulutamise hetkel. Maksubaasiks on dividendid ja kasumijaotused, tulumaksumäär tõusis 15%-lt 20%-le ning tulumaksu arvestamise perioodiks on kalendrikuu senise aasta asemel. Varasemaid kahjumeid on võimalik järgmistele perioodidele edasi kanda kuni 2022. aastani, kuid edasikandmisel on ka piirangud: varasemaid kahjumeid on võimalik kasutada dividendide tulumaksukohustuse vähendamiseks maksimaalselt 50% ulatuses.

Välismaiste tütarettevõtete puhul kajastatakse edasilükkunud tulumaksuvarad ja –kohustused kõigi ajutiste erinevuste kohta, mis erinevad varade ja kohustuste bilansilise jääkväärtuse ja maksustamisväärtuse vahel. Edasilükkunud tulumaks on arvestatud bilansipäeval kehtivate maksumäärade ja kehtivate seaduste alusel, mida eeldatakse kehtivat siis, kui edasilükkunud tulumaksu vara või kohustus realiseeruvad. Edasilükkunud tulumaksuvara esitatakse finantsseisundi aruandes vaid juhul, kui on tõenäoline, et see realiseerub läbi maksustatava kasumi tekke tulevikus.

Grupi välismaiste ettevõtete tulumaksumäärad:

	30.11.2022	30.11.2021
Läti	20,0%	20,0%
Leedu	15,0%	15,0%
Soome	20,0%	20,0%

Valuutaarvestus

- [Arvestus- ja esitusvaluuta](#)

Gruppi kuuluvate ettevõtete finantsaruanded on koostatud selles valuutas, mis on iga üksiku Grupi äritegevuse põhilise majanduskeskkonna valuuta (arvestusvaluuta), milleks on kohalik valuuta. Kõigi Grupi ettevõtete arvestusvaluuta on euro. Konsolideeritud aruanne on koostatud eurodes.

- [Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamine](#)

Välisvaluutadeks on loetud kõik teised valuutad peale arvestusvaluuta. Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamisel on võetud aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanka või vastava riigi keskpanka valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja kohustused (rahas tasutavad nõuded ja laenud) hinnatakse bilansipäeval ümber arvestusvaluutasse bilansipäeval kehtivate keskpanka valuutakurside alusel. Ümberhindamise tulemusena tekkinud kursikasumid ja –kahjumid esitatakse aruandeperioodi kasumiaruandes.

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
31.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Lisa 2 Raha ja raha ekvivalendid

	30.11.2022	30.11.2021
Raha kassas	47 784	33 822
Raha arveldusarvetel	1 861 082	2 618 766
Raha teel	4 549	0
	1 913 415	2 652 588

Lisa 3 Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded

	30.11.2022	30.11.2021
Nõuded ostjate vastu		
Ostjate tasumata summad	4 321 622	5 415 273
	<u>4 321 622</u>	<u>5 415 273</u>
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded		
Muud maksud	14 479	6 013
	<u>14 479</u>	<u>6 013</u>
Muud lühiajalised nõuded		
Nõuded eraisikute vastu	9 937	288
Aruandvad isikud	2 427	3 927
Muud lühiajalised nõuded	168 004	150 303
	<u>180 368</u>	<u>154 518</u>
Ettemaksed teenuste eest		
Ostetud teenuste ettemakse	83 876	20 281
	<u>83 876</u>	<u>20 281</u>
Nõuded ja ettemaksed kokku	4 600 345	5 596 085

Nõuded ostjate vastu on esitatud netosummas. Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete Allahindluseid oli seisuga 30.11.2022: -334 214 eurot (30.11.2021: -110 158 eurot). Muutused ebatõenäoliselt laekuvate nõuete saldoses on toodud lisas 23.

Lisa 4 Varud

	30.11.2022	30.11.2021
Tooraine ja materjal	10 408 044	5 213 711
Pooltoodang	453 147	295 087
Valmistoodang	3 317 417	2 728 107
Müügiks ostetud kaubad	4 122 756	3 445 523
Ettemaksed varude eest	122 383	18 548
	18 423 747	11 700 976

Info varudele seatud kommertspantide kohta on toodud Lisas 9.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

31.03.2023

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Lisa 5 Tütar- ja sidusettevõtted

Nimi	Asukoha riik	Tegevusala	Osalus % 30.11.2022	Osalus % 30.11.2021	Omanik
Toode SIA	Läti	Teraskatuste ja vihmaveesüsteemide müük ja paigaldus	100	100	Toode AS
Toode UAB	Leedu	Teraskatuste ja vihmaveesüsteemide müük ja paigaldus	100	100	Toode AS
Janla Oy	Soome	Teraskatuste ja vihmaveesüsteemide tootmine ja müük	100	100	Toode AS
Janla Oulu Oy	Soome	Teraskatuste ja vihmaveesüsteemide müük ja paigaldus	100	100	Janla Oy

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 31.03.2023
 Signature / allkiri
 KPMG, Tallinn

Lisa 6 Materiaalne põhivara

	Maa	Ehitised	Masinad ja seadmed	Inventar ja muu põhivara	Lõpetamata ehitised	Ettem põhivara eest	Rendivara	Kokku
Soetusmaksumus 30.11.2021	1 418 612	6 825 125	6 410 414	1 537 253	0	129 893	4 610 094	20 931 392
Soetamine	132	47 720	499 162	74 863	472 323	108 317	903 542	2 106 060
Ümberklassifitseerimised	0	-1	-2 358	-39 940	0	-94 655	143 930	6 976
sh lõpetamata ehitusest ja ettemaksetest	0	0	88 500	0	0	-88 500	0	0
Müük / ümberhindlus	0	0	-151 442	-20 423	0	0	-55 476	-227 341
Soetusmaksumus 30.11.2022	1 418 744	6 872 844	6 755 776	1 551 754	472 323	143 555	5 602 090	22 817 086
Akumuleeritud kulum 30.11.2021	0	-4 219 765	-4 856 370	-999 933	0	0	-1 695 234	-11 771 302
Arvestatud kulum	0	-380 543	-440 563	-126 641	0	0	-917 985	-1 865 731
Ümberklassifitseerimised	0	-4 320	201 441	22 247	0	0	-219 368	0
Müüdnud põhivara kulum	0	0	129 210	17 493	0	0	105 441	252 144
Akumuleeritud kulum 30.11.2022	0	-4 604 628	-4 966 281	-1 086 834	0	0	-2 727 146	-13 384 889
Jääkmaksumus 30.11.2021	1 418 612	2 605 360	1 554 045	537 320	0	129 893	2 914 860	9 160 090
Jääkmaksumus 30.11.2022	1 418 744	2 268 216	1 789 495	464 919	472 323	143 555	2 874 944	9 432 197

	Maa	Ehitised	Masinad ja seadmed	Inventar ja muu põhivara	Lõpetamata ehitised	Ettem põhivara eest	Rendivara	Kokku
Soetusmaksumus 30.11.2020	1 257 412	6 786 539	5 704 069	1 324 574	0	199 232	4 062 403	19 334 229
Soetamine	161 200	38 586	433 967	222 171	0	271 412	649 862	1 777 199
Ümberklassifitseerimised	0	0	319 401	644	0	-340 751	20 706	0
sh lõpetamata ehitusest ja ettemaksetest	0	0	39 303	644	0	-340 751	300 804	0
Müük / ümberhindlus	0	0	-47 023	-10 136	0	0	-122 876	-180 035
Soetusmaksumus 30.11.2021	1 418 612	6 825 125	6 410 414	1 537 253	0	129 893	4 610 094	20 931 392
Akumuleeritud kulum 30.11.2020	0	-3 839 674	-4 600 733	-862 737	0	0	-850 752	-10 153 896
Arvestatud kulum	0	-380 091	-302 657	-147 327	0	0	-951 585	-1 781 660
Müüdnud põhivara kulum	0	0	47 020	10 130	0	0	107 103	57 150
Akumuleeritud kulum 30.11.2021	0	-4 219 765	-4 856 370	-999 933	0	0	-1 695 234	-11 771 302
Jääkmaksumus 30.11.2020	1 257 412	2 946 865	1 103 336	461 838	0	199 232	3 211 650	9 180 333
Jääkmaksumus 30.11.2021	1 418 612	2 605 360	1 554 045	537 320	0	129 893	2 914 860	9 160 090

2022. aastal on müüdnud materiaalseid ja immateriaalseid põhivara müügihinna 52 686 eurot (2021: 8 000 eurot).

Informatsioon põhivara seadustatud hüpoteekide ja tagatiste kohta on toodud Lisas 9. Lisainformatsiooni põhivara kulum ja põhivara müügi kasumi ja kahjumi kohta vt Lisa 15, 16, 17, 18.

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
31.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Lisa 7 Immateriaalne põhivara

	Firmaväärtus	Muu immateriaalne põhivara	Ettemaksed immateriaalse põhivara eest	Kokku
Soetusmaksumus 30.11.2021	2 370 266	669 473	15 205	3 054 944
Soetamine	0	20 900	667	21 567
Soetusmaksumus 30.11.2022	2 370 266	690 373	15 872	3 076 511
Akumuleeritud kulum 30.11.2021	0	-420 587	0	-420 587
Kulum	0	-83 902	0	-83 902
Akumuleeritud kulum 30.11.2022	0	-504 489	0	-504 489
Jääkmaksumus 30.11.2021	2 370 266	248 886	15 205	2 634 357
Jääkmaksumus 30.11.2022	2 370 266	185 884	15 872	2 572 022

	Firmaväärtus	Muu immateriaalne põhivara	Ettemaksed immateriaalse põhivara eest	Kokku
Soetusmaksumus 30.11.2020	2 370 266	438 993	115 041	2 924 300
Soetamine	0	133 212	0	133 212
Müük/Mahakandmine	0	-2 568	0	-2 568
Ümberklassifitseerimised	0	99 836	-99 836	0
Soetusmaksumus 30.11.2021	2 370 266	669 473	15 205	3 054 944
Akumuleeritud kulum 30.11.2020	0	-361 430	0	-361 430
Kulum	0	-61 725	0	-61 725
Müüdnud/mahakantud põhivara kulum	0	2 568	0	2 568
Akumuleeritud kulum 30.11.2021	0	-420 587	0	-420 587
Jääkmaksumus 30.11.2020	2 370 266	77 563	115 041	2 562 870
Jääkmaksumus 30.11.2021	2 370 266	248 886	15 205	2 634 357

30. novembri 2022 ja 30. novembri 2021 väärtuse testis kasutatud mittejälgitavad sisendid on kategoriseeritud õiglase väärtuse mõõtmise tasemele 3. Sisenditest on kasutatud turupõhiseid võrreldavaid väärtusekordajaid. Turupõhise meetodi puhul võrreldakse ettevõtet teiste analoogsete ettevõtetega samas sektoris, millega turul avalikult kaubeldakse. 30.11.2021 testis kasutati lisaks kauplemisskordajatele ka sektoripõhiseid tehingukordajaid hiljuti müüdud ettevõtete kohta. Antud juhul on sektorina käsitletud Lääne Euroopa ehitusmaterjalide tootjaid ning võrreldud nende ettevõtete hinnatasemeid ja erinevaid suhtarve. Õiglase väärtuse leidmiseks on rakendatud tööstusharu mediaan väärtusekordajaid testitava raha genereeriva üksuse tegelikele majandusnäitajatele. Firmaväärtuse testis kasutati turukordajaid EV/Sales 0,75 ja EV/EBITDA 4,3 (30.11.21: EV/Sales 0,58 ja EV/EBITDA 4,0,, sealjuures anti EV/Sales kordajale 33,3% osakaal ja EV/EBITDA kordajale 66,7% osakaal (30. novembril 2021 kasutati samu osakaale.

Juhul, kui väärtuse testis kasutatud turukordajad väheneksid 43% võrra (30.11.2021 27% võrra) oleks kaetav väärtus võrdne bilansilise väärtusega.

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
31.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Lisa 8 Rendivara ja -kohustused

Grupp rendib erinevaid rendipindasid, autosid ja inventari. Rendilepingud on enamasti sõlmitud fikseeritud perioodiks keskmiselt 4 aastaks, ning sisaldaval üldjuhul ka pikendamise ja katkestamise õigusi. Renditingimused räägitakse läbi individuaalselt ja võivad sisaldada erinevaid tingimusi. Sõlmitud rendilepingud annavad võimaluse rendiperioodi lõppedes lepinguid pikendada.

Rendivara

	Ehitised	Masinad ja seadmed	Inventar ja muu põhivara	Kokku
Soetusmaksumus 30.11.2021	1 513 290	2 886 934	209 870	4 610 094
Soetamine	684 248	219 294	0	903 542
Müük ja mahakandmine	0	-55 476	0	-55 476
Ümberklassifitseerimine põhivaraks	0	143 930	0	143 930
Soetusmaksumus 30.11.2022	2 197 538	3 194 682	209 870	5 602 090
Akumuleeritud kulum 30.11.2021	-597 588	-1 028 431	-69 215	-1 695 234
Arvestatud kulum	-417 374	-453 185	-47 426	-917 985
Müük ja mahakandmine	0	105 441	0	105 441
Ümberklassifitseerimine põhivaraks	0	-219 368	0	-219 368
Akumuleeritud kulum 30.11.2022	-1 014 962	-1 595 543	-116 641	-2 727 146
Jääkmaksumus 30.11.2021	915 703	1 858 503	140 655	2 914 860
Jääkmaksumus 30.11.2022	1 182 576	1 599 139	93 229	2 874 944
Soetusmaksumus 30.11.2020	1 196 741	2 687 477	178 185	4 062 403
Soetamine	394 717	521 588	34 361	950 666
Müük ja mahakandmine	-78 167	-42 033	-2 676	-122 877
Ümberklassifitseerimine põhivaraks	0	-280 098	0	-280 098
Soetusmaksumus 30.11.2021	1 513 290	2 886 934	209 870	4 610 094
Akumuleeritud kulum 30.11.2020	-331 105	-491 022	-28 626	-850 752
Arvestatud kulum	-344 650	-563 669	-43 266	-951 585
Müük ja mahakandmine	78 167	26 260	2 676	107 104
Akumuleeritud kulum 30.11.2021	-597 588	-1 028 431	-69 215	-1 695 234
Jääkmaksumus 30.11.2020	865 636	2 196 455	149 559	3 211 650
Jääkmaksumus 30.11.2021	915 703	1 858 503	140 655	2 914 860

Rendikohustused

	30.11.2022	30.11.2021
Rendikohustus aruandeperioodi algul	2 295 892	2 550 034
Lisandumine aruandeperioodil	903 542	950 666
Aruandeperioodil tasutud põhiosamaksed	-968 480	-1 204 808
Rendikohustus aruandeperioodi lõpus	2 230 954	2 295 892
sh maksetähtaeg alla 1 aasta	861 306	965 874
sh maksetähtaeg 1-5 aastat	1 369 648	1 330 019

Lühiajalisi rente ja väheväärtusliku vara rente kajastatakse rendiperioodijooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna. Lühiajaliste rentidena kajastatakse lepinguid, mille rendiperiood on 12 kuud või vähem.

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
31.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Kasumiaruandes kajastatud lühiajalised rendid

2022-rendilepingud IFRS 16 kohaselt	
Intressikulu rendilepingutelt	56 774
Väheväärtuslike varade ja lühiajaliste rendilepingute rendikulu	17 726
2021-rendilepingud IFRS 16 kohaselt	
Intressikulu rendilepingutelt	67 246
Väheväärtuslike varade ja lühiajaliste rendilepingute rendikulu	10 179

Vastavalt rendilepingute tingimustele ei tohi Liisinguvõtja Liisinguandja eelneva kirjaliku nõusolekuta anda Liisingueset kolmandate isikute kasutusse. Samuti on Liisinguvõtja kohustatud Liisinguesemed kindlustama.

Lisa 9 Laenukohustised

Lühiajalised laenud	Intressimäär	Tähtaeg	30.11.2022	30.11.2021
Rendikohustused	6 kuu Euribor + 1,45-5%	15.01.2028	861 306	965 874
Arvelduskrediit	3 kuu Euribor + 2,3-2,7%	30.11.2022	1 186 508	371 817
Faktooringulimiit	1 nädala Euribor + 1,6%	30.11.2022	593 115	1 220 338
Investeeringulaenud	3-6 kuu Euribor + 2%	15.02.2027	401 617	380 708
			3 042 546	2 938 736

Pikaajalised laenud	Intressimäär	Tähtaeg	30.11.2022	30.11.2021
Rendikohustused	6 kuu Euribor + 1,45-5%	15.01.2028	1 369 648	1 330 019
Investeeringulaenud	3-6 kuu Euribor + 2%	15.02.2027	769 762	313 560
			2 139 410	1 643 579

	30.11.2022	30.11.2021
Finantskohustuste saldo aruandeperioodi algul	4 582 315	5 991 347
Saadud laenud	1 000 000	2 200 000
Saadud laenude tagasimaksed	-522 889	-2 238 172
Sõlmitud rendilepingud	903 542	950 666
Rendimaksed	-968 480	-1 204 808
Faktooringukohustuste muutus	-627 223	315 207
Arvelduskrediidi muutus	814 691	-1 431 924
Finantskohustuste saldo perioodi lõpul	5 181 956	4 582 315

Kõikide laenukohustuste alusvaluutaks on euro.

Seisuga 30.11.2022 on laenud tagatud Eestis ja Soomes asuvatele kinnistutele ja tootmishoonetele seatud hüpoteekidega summas 9 059 268 eurot (bilansiline väärtus „Maa“, „Ehitised“ ja „Lõpetamata ehitised“ bilansikirjetele 3 249 970 eurot) ning muudele varadele seatud kommertsandiga summas 6 188 005 eurot.

Seisuga 30.11.2021 on laenud tagatud Eestis ja Soomes asuvatele kinnistutele ja tootmishoonetele seatud hüpoteekidega summas 7 272 251 eurot (bilansiline väärtus „Maa“, „Ehitised“ ja „Lõpetamata ehitised“ bilansikirjetele 3 249 970 eurot) ning muudele varadele seatud kommertsandiga summas 3 226 580 eurot.

Arvelduskrediidi limiit seisuga 30.11.2022 oli 4 500 000 eurot (30.11.2020: 4 500 000).

Faktooringulimiit 30.11.2022 oli 1 500 000 eurot (30.11.2020: 1 500 000).

Rendikohustuste osas täiendav informatsioon Lisas 8.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
31.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Lisa 10 Võlad tarnijatele ja muud võlad

Võlad aktsionäridele 30.11.2022 koosnevad dividendivõlast summas 800 000 eurot ning aktsiakapitali vähendamisest tulenevast võlast aktsionäridele summas 600 000 eurot. Tegemist ei ole intressi kandva kohustusega.

	<i>Lisa</i>	30.11.2022	30.11.2021
Võlad tarnijatele			
Tarnijatele tasumata summad		4 157 322	6 131 086
		<u>4 157 322</u>	<u>6 131 086</u>
Võlad töövõtjatele			
Palgavõlg		198 675	177 483
Puhkusetasukohustus		561 203	527 838
Preemiareserv		354 305	383 501
		<u>1 114 183</u>	<u>1 088 822</u>
Maksuvõlad			
Ettevõtte tulumaks		425 142	403 488
Käibemaks		767 014	548 631
Üksikisiku tulumaks		98 157	105 752
Sotsiaalmaks		88 186	93 977
Erisoodustuse tulumaks		2 899	904
Töötuskindlustusmakse		4 151	4 705
Kogumispensioni makse		2 152	2 959
Muud maksud		2 023	4 580
		<u>1 389 724</u>	<u>1 164 996</u>
Muud võlad ja saadud ettemaksed			
Ostjate ettemaksed	14	275 694	418 316
Võlad aktsionäridele	22	1 400 000	1 400 000
Muud võlad		480 192	846 540
		<u>2 155 886</u>	<u>2 707 414</u>
Võlad ja ettemaksed kokku		8 817 115	11 092 319
Lühiajalised eraldised		75 000	75 000

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identitseerimiseks
 31.03.2023
 Signature / allkiri
 KPMG, Tallinn

Lisa 11 Pikaajalised võlad ja eraldised

	<i>Lisa</i>	30.11.2022	30.11.2021
Edasilükkunud tulumaksukohustus	22	111 483	42 558
Ehitusgarantiireserv		101 799	105 889
		213 282	148 447

Grupp on moodustanud ehitusgarantiide tarbeks eraldised, mille saldod 30 november 2022 olid bilansis lühiajalises osas 75 000 eurot (30 november 2021: 75 000 eurot) ja pikaajalises osas 101 799 eurot (30 november 2021: 105 889 eurot). Eraldiste arvelt on tehtud väljamakseid seoses garantiitöödega. Eraldis on moodustatud, võttes arvesse Grupi poolt paigaldustöödele antavat garantiiaega, mis on 2 aastat. Ehitusgarantiid tellijatele seisuga 30.11.2022 on 3 769 eurot (30.11.2021: 3 769 eurot), mille tagab Swedbank AS. Maksimaalne garantii tähtaeg on 30.08.2023 (30.11.2021: 30.08.2023).

Lisa 12 Omakapital

	30.11.2022	30.11.2021
Aktsiakapital	27 488	27 488
Aktsiate arv (tk)	4 659	4 659
Aktsiate nimiväärtus	5,90	5,90

2022. aastal väljakuulutatud dividendid aktsia kohta moodustasid 0 eurot (2021: 214,64 eurot).

Kõik Grupi aktsiad on lihtaktsiad. Lihtaktsiad annavad omanikele Eesti Äriseadustikus sätestatud õigused, milleks on õigus osaleda aktsionäride üldkoosolekul ja osaleda kasumi ja aktsiaseltsi lõpetamisel allesjäänud vara jaotamisel, õigus saada juhatuselt äriühingu tegevuse kohta teavet.

Aktsiaseltsi miinimumkapital on 25 000 eurot. Aktsiaseltsi aktsiakapitali võib suurendada kuni 100 000 euronni ilma põhikirja muutmata.

Omakapitali reservide kirjeldused on toodud aruande Lisas 1.

Lisa 13 Sihtfinantseerimine

	30.11.2022	30.11.2021
Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest perioodi algul	197 700	0
Perioodi jooksul saadud sihtfinantseeringud	84 402	197 700
Kantud tuludesse perioodi jooksul	-28 210	0

Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest perioodi lõpul

253 892 197 700

Projekt	Projekti nr	Saldo 30.11.2021	Arvestatud 2022	Laekunud 2022	Saldo 30.11.2021
	2014-				
Toode AS ressursitõhususe investering	2020.4.03.20 - 0557	0	84 402	-84 402	0
Kokku		0	84 402	-84 402	0

Sihtfinantseerimisest laekunud toetused kajastatakse tuluna soetatud põhivara kasuliku eluea jooksul. Sihtfinantseerimisest saadav tulevaste perioodide tulu saldo oli seisuga 30.11.2022: 253 892 eurot (30.11.2021: 197 700 eurot) ning see on kajastatud konsolideeritud finantsseisundi aruande kirjel „Võlad tarnijatele ja muud võlad“.

Lisa 14 Müügitulu**Müügitulu kajastamise ajastus: klientidele kindlal ajahetkel üle antud kaubad ja teenused**

	2022		2021	
	€	%	€	%
Metallkonstruktsioonide ja nende osade tootmine	62 418 876	100,0%	53 775 259	100,0%
	62 418 876	100,0%	53 775 259	100,0%

Müügitulu kajastamise ajastus: klientidele kindlal ajahetkel üle antud kaubad ja teenused

	2022		2021	
	€	%	€	%
Katusetööd	1 084 686	42,0%	745 901	34,7%
Transporditeenused	1 500 308	58,0%	1 404 651	65,3%
	2 584 994	100,0%	2 150 552	100,0%
Müügitulu kliendilepingutest kokku	65 003 870		55 925 811	

	Lisa	2022	2021
		€	€
Kliendilepingu kohustised	10	275 694	418 316
		275 694	418 316

Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes

	2022		2021	
	€	%	€	%
Eesti	17 488 343	26,9%	14 428 863	25,8%
Euroopa Liit (Läti, Leedu, Soome, Rootsi)	47 515 527	73,1%	41 472 524	74,2%
Mitte Euroopa Liit	0	0,0%	24 424	0,0%
	65 003 870	100,0%	55 925 811	100,0%

Kliendilepingute saldod

Kliendilepingu kohustised on eelkõige seotud klientidelt kaupade müügi eest saadud ettemaksega, mille tulu kajastatakse kui olulised omandiga seonduvad riskid ja hüved on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta. Grupi juhtkond eeldab, et kaupade müügiga seotud täitmata toimingukohustustele jaotatud tehinguhind kantakse järgmise aasta jooksul tuludesse. Käesoleval majandusaastal on kliendilepingu kohustisest müügituludesse kajastatud ettemakseid kokku summas 418 316 eurot (2021: 246 691 eurot).

Toimingukohustused ning müügitulu arvestuspõhimõtted

Müügitulu mõõdetakse kliendiga sõlmitud lepingus sätestatud tasu alusel. Grupp kajastab tulu, kui ta täidab toimingukohustuse, andes kauba või teenuse üle kliendile.

All tabelis on esitatud informatsioon kliendilepingutest tulenevate toimingukohustuste täitmise ja ajastuse ning sellest tulenevalt müügitulu kajastamise arvestuspõhimõtete kohta.

Müügitulu liik	Toimingukohustuse täitmine ja ajastus	Müügitulu arvestuspõhimõtted IFRS 15 kohaselt
	Kliendid omandavad kontrolli toodete üle hetkel, kui kaup on üle antud kliendile. Kaup antakse üle klientidele kas Grupi territooriumil või transporditakse kliendi territooriumile. Arved genereeritakse kauba väljastamisel laost.	
Metallkonstruktsioonide ja nende osade tootmine	Müüdud kaupadele pakutakse osadele klientidele soodustusi vastavalt klientidega kokkulepitud tingimustele. Allahindluste arveldamine toimub jooksvalt.	Tulu kaupade müügist kajastatakse kindlal ajahetkel, mil kaup on üle antud kliendile, see tähendab hetkel, mil müügitehing kliendiga on viidud lõpuni.
	Müüdud kaupadel on garantii vastavalt tootja sertifikaadile. Grupp võimaldab teatud tingimustel mittekvaliteetsete toodete asendamist või täiendava kokkuleppe alusel alandama kauba hinda.	
Transporditeenus	Grupp pakub klientidele võimalust kasutada Grupi transporditeenust, millega toimetatakse kaup kliendini. Osutatavad transporditeenused on olemuselt lühiajalised ning teenuseid osutatakse üldjuhul samas kalendrikuus. Teenuse osutamise järgselt genereeritakse arved.	Tulu kajastatakse teenuse osutamise aja jooksul.
Katusetööd	Grupp osutab klientidele katusetööde ehitusteenust. Töö eest tasu maksmine toimub etapiliselt vastavalt kliendilepingus sätestatud tingimustele. Ehitustöid tehakse kliendi territooriumil kliendi spetsifikatsioonide alusel.	Tulu kajastatakse aja jooksul. Toimingukohustuse täitmise edenemist mõõdetakse kulumeetodi alusel. Toimingukohustuse täitmisega seotud kulud kajastatakse kasumiaruandes nende tekkimise hetkel.
	Ehitustööde pikkus sõltub projektide keerukusest, kuid üldjuhul on ehitustööd oma olemuselt lühiajalised.	Saadud ettemaksed kajastuvad kliendilepingu kohustistes.

Initialed for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 31. 03. 2023
 Signature / allkiri
 KPMG, Tallinn

Lisa 15 Müüdnud toodangu kulu

Lisa		2022		2021	
		€	%	€	%
Materjalikulu		-38 827 537	77,5%	-34 434 929	79,3%
Ostetud teenused		-5 045 765	10,1%	-3 742 066	8,6%
Põhivara kulum	6,7	-1 353 807	2,7%	-877 309	2,0%
Tööjõukulud	20	-3 725 962	7,4%	-3 336 129	7,7%
Muud kulud		-1 145 311	2,3%	-1 024 805	2,4%
		-50 098 382	100,0%	-43 415 237	100,0%

Muud kulud on seotud põhiliselt ruumide rentide, seadmete ja hoonete hooldusega ning muude teenustega.

Lisa 16 Turustuskulud

Lisa		2022		2021	
		€	%	€	%
Tööjõukulud	20	-2 863 124	62,3%	-2 685 059	57,5%
Reklaamikulud		-539 078	11,7%	-518 358	11,1%
Põhivara kulum ja allah.	6,7	-215 555	4,7%	-580 049	12,4%
Ostetud teenused		-782 190	17,0%	-761 474	16,3%
Muud kulud		-193 998	4,2%	-127 290	2,7%
		-4 593 945	100,0%	-4 672 230	100,0%

Muud kulud on seotud põhiliselt ruumide rentide ja kommunaalkuludega ning autodega seotud kuludega.

Lisa 17 Üldhalduskulud

Lisa		2022		2021	
		€	%	€	%
Tööjõukulud	20	-1 242 865	44,7%	-1 075 366	51,3%
Põhivara kulum	6,7	-380 986	13,7%	-386 027	18,4%
Koolituskulud		-5 570	0,2%	-1 176	0,1%
Lähetuskulud		-4 874	0,2%	-10 456	0,5%
Ostetud teenused		-508 986	18,3%	-254 122	12,1%
Muud kulud		-640 000	23,0%	-367 539	17,5%
		-2 783 281	100,0%	-2 094 686	100,0%

Muud kulud on seotud põhiliselt õigusabi teenustega ning riist- ja tarkvarale tehtud kulutustega.

Lisa 18 Muud äritulud ja -kulud

		2022	2021
Muud äritulud			
Kasum põhivara müügist		19 417	8 000
Muud tulud		112 899	33 411
		132 316	41 411

Muud ärikulud	2022	2021
Kahjum põhivara müügist, mahakandmisest	0	-2 501
Makstud trahvid, viivised	-1 644	-4 778
Liikmemaksud	-10 070	-6 802
Muud kulud	-57 758	-44 164
	-69 472	-58 245

Lisa 19 Muud finantstulud ja -kulud

	2022	2021
Intressitulu	29 791	28 155
Intressikulud	-193 125	-217 128
Muud finantskulud	-63 369	-3 735
	-226 703	-192 707

Lisa 20 Tööjõukulud

	2022	2021
Palgakulud	-6 243 398	-5 800 045
Sotsiaalmaksud	-1 588 553	-1 296 509
	-7 831 951	-7 096 554
Keskmine töötajate arv	195	193

Tööjõukulusid vt ka Lisa 15,16,17.

Lisa 21 Tulumaksukulu

	30.11.2022	30.11.2021
Puhaskasum	6 767 726	4 974 812
Tulumaksukulu kasumilt ja makstud dividendidelt	-596 677	-559 304
Maksustamiseelne kasum	7 364 403	5 534 116
Tulumaks kasutades emattevõtte maksumäära	33 935	-213 119
Välisriikide ettevõtete tulumaks	-561 687	-346 185
Edasilükkunud tulumaksukohustus	-68 925	0
Kokku tulumaks	-596 677	-559 304

Dividendidelt makstav ettevõtte tulumaks kajastatakse koondkasumiaruandes tulumaksukuluna ning bilansis edasilükkunud tulumaksukohustusena planeeritava dividendi väljamakse ulatuses. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu 10. kuupäeval.

	Edasilükkunud tulumaksukohustus *	Kokku
Edasilükkunud tulumaksukohustus seisuga 30.11.2020	42 558	42 558
Mõju kasumiaruandele	0	0
Edasilükkunud tulumaksukohustus seisuga 30.11.2021	42 558	42 558
Mõju kasumiaruandele	68 925	68 925
Edasilükkunud tulumaksukohustus seisuga 30.11.2022	111 483	111 483

* Põhivara raamatupidamisliku ja maksuarvestusliku amortisatsiooni ajutine erinevus

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
31.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Lisa 22 Tehingud seotud osapooltega

Ettevõtte loeb osapooli seotuks juhul, kui ühel osapoolel on kontrolli teise osapooli üle või oluline mõju teise osapooli ärilistele otsustele.

Seotud osapooled on:

- olulist mõju omavad aktsionärid
- nõukogu liikmed ja kõikide Grupi ettevõtete juhatuse liikmed
- eelpool loetletud isikute lähisugulased ja nendega seotud ettevõtted.

Toode Grupi emaettevõtte on ManageTrade OÜ, kogu Grupi üle lõplikku kontrolli omav emaettevõtja on ING Luxembourg S.A. Informatsioon Toode tütarettevõtete kohta on toodud Lisas 5.

	2022	2021
	Kohustused	Kohustused
Emaettevõtja	770 000	770 000
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud	630 000	630 000
	1 400 000	1 400 000

Grupi nõuete ja kohustuste saldod seotud osapooltega olid bilansipäeva seisuga järgmised:
Kohustustes sisaldasid dividendivõlad, võlgnevus seoses aktsiakapitali vähendamisega ning muud võlad.
Kohustusi vaata ka Lisadest 10 ja 11.

Grupi ettevõtted on aruandeaastal teostanud ostu- ja müügitehinguid seotud osapooltega alljärgnevatel mahtudes:

	01.12.2021-30.11.2022		01.12.2020-30.11.2021
	Ostud	Müügid	Ostud
		Müügid	
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud	92 405	0	35 520
	92 405	0	35 520
			361 415

Ostud ja müügid on seotud kaupade ja teenustega.

Kulud juhatuse ja nõukogu tasudele olid 2022. aastal 331 124 € (2021: 358 413 €), kulud tasudele sisaldavad sotsiaalmaksu. Juhatuse liikme lepingu lõppemisel peab ettevõtte maksma juhatuse liikmele hüvitist kuue kuu lepingujärgse tasu ulatuses.

Lisa 23 Finantsriskide juhtimine

Finantsriskide osadena võib eristada tururiski (sealhulgas valuutarisk ja intressirisk), krediidiriski ja likviidsusriski. Eelpool nimetatud riskide juhtimisel lähtub Grupp põhimõttest võtta põhjendatud ja kaalutud riske nii, et oleks tagatud optimaalne tulu ja riski suhe ja teisalt kulu ja riski suhe. Grupi kasvuga on seotud ka riskide kasv, millele tuleb pöörata tähelepanu.

Finantsinstrumendid liikide kaupa:

Finantsvarad seisuga 30.11.2022	Kokku
Raha ja pangakontod	1 913 415
Nõuded ostjate vastu	4 321 622
Muud nõuded	187 803
Finantsvarad kokku	6 422 840

Finantskohustused seisuga 30.11.2022	Kohustused korregeeritud soetusmaksumuses
Laenukohustused	-5 181 956
Võlad hankijatele	-4 157 322
Muud võlad	-2 994 375
Finantskohustused kokku	-12 333 653

Finantsvarad seisuga 30.11.2021	Kokku
Raha ja pangakontod	2 652 588
Nõuded ostjate vastu	5 415 273
Muud nõuded	160 028
Finantsvarad kokku	8 227 889

Finantskohustused seisuga 30.11.2021	Kohustused korregeeritud soetusmaksumuses
Laenukohustused	-4 582 315
Võlad hankijatele	-6 131 086
Muud võlad	-3 335 362
Finantskohustused kokku	-14 048 764

- Tururisk**

Tururisk tähendab seda, et turuhindade muutused (sh valuutakursside, intressimäärade ning omakapitali hindade muutused) mõjutavad grupi sissetulekuid ja finantsinstrumentide väärtust.

Intressimäära risk on võimalus, et intressi turumäärade kõikumise tõttu muutub finantsinstrumendist tulevikus saadav rahavoog (rahavoorisk). Grupi finantskuludega seotud intressimäära risk on seotud pikaajaliste võlakohustustega, mis olid suures osas ujuva intressimääraga. Finantstuludega seotud intressirisk tuleneb ainult rahaliste vahendite paigutamisest üleöö või fikseeritud tähtajaga deposiitidesse.

- Krediidirisk**

Krediidiriski realiseerumisel võib tekkida olukord, kus lepingupartner ei suuda maksejõuetuse tõttu täita talle lepingust tulenevaid kohustusi. Krediidirisk on kõikumine Grupi tuludes, mille põhjuseks on vastaspoole kohustuste täitmata jätmine või muutused teise osapoole krediitkõlblikkuses. Krediidiriskide juhtimiseks on Grupil välja töötatud erinevad tegevused. Klientidele on määratud personaalsed maksetähtajad ja krediitlimiidid, mille täitumisel hoiatab raamatupidamisprogramm müügipersonali edasiste müükide eest. Koostööd tehakse Krediidiinfo AS-ga iganädalaste aruannete ja raportite näol. Põhiosa ostjate võlgnevusest moodustavad juriidiliste isikute võlad. Krediidiriskid eraisikute osas on maandatud ettemakse küsimisega enne kauba kättetoimetamist. Lootusetutest arvetest olid Grupi ettevõtete kulud kogukäibest 2022. aastal 0% (2021: 0,12%). Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindluse osakaal kogu ostjate võlgnevusest moodustas 2022. aastal 7,18% (2021: 1,99%).

Nõuded ostjate vastu varade krediidiriski geograafiline jaotus:

Nõuded ostjate vastu riikide lõikes	30.11.2022	30.11.2021
Eesti	1 113 238	855 235
Läti	116 809	101 808
Leedu	28 772	33 754
Soome	3 397 017	4 534 634
	4 655 836	5 525 431

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
31.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Ostjate vastu esitatud nõuete ajaline jaotus aruandeperioodi lõpu seisuga ning nendes sisalduvad allahindlused:

Nõuded ostjate vastu	30.11.2022	30.11.2021
Aegumata	3 510 597	4 548 079
Aegunud 0-30 päeva	479 099	705 268
Aegunud 31-60 päeva	18 100	131 845
Aegunud 61-180 päeva	494 566	47 315
Aegunud 181-360 päeva	49 592	35 424
Aegunud üle 360 päeva	103 882	57 500
Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlus	-334 214	-110 158
	4 321 622	5 415 273

Muudatused ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindluses on olnud järgnevad:

Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	30.11.2022	30.11.2021
Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlus perioodi algul	-110 158	-92 964
Aruandeperioodil lootusetuks kantud nõuded	0	69 295
Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete vähenemine/-suurenemine	-224 056	-17 194
Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlus perioodi lõpul	-334 214	-110 158

- **Valuutarisk**

Grupi rahvusvahelised tehingud on peamiselt eurodes. Teistes valuutades toimuvad tehingud on ebaolulised. Seetõttu on tõenäosus saada kahju valuutakursi riskist tulenevalt kursimuutusest madal ja seega ei ole valuutariski maandamiseks tarvis mingeid erilisi toiminguid teostada. Kõikidest 2022. ja 2021. aastal toimunud ostudest moodustasid muudes valuutades ostud alla 1%. Kõikide laenukohustuste alusvaluutaks on euro.

- **Intressirisk**

Grupil ei ole mingeid märkimisväärseid intressi tootvaid varasid. Intressikandvad kohustused on laenud. 2022. aastal olid kasutusel alljärgnevad lepingud:

- Arvelduskrediit
- Faktooring
- Rendilepingud
- Laenulepingud

Grupi lühi- ja pikaajalised laenukohustused on seotud nii fikseeritud kui ka ujuva intressimääraga. Kui hinnata EURIBOR-i muutumisest tulenevat mõju, siis juhul kui aastatel 2022 või 2021 oleks intress 10 baaspunkti võrra väiksem või suurem, oleks pikaajaliste ujuva intressimääraga laenukohustuste intressikulud 2022. aastal olnud 3 076 euro (2021: 2 395 euro) võrra väiksemad või suuremad.

Laenukohustustest seisuga 30.11.2022 summas 5 181 956 eurot (30.11.2021: 4 582 315 eurot) oli ujuva intressimääraga laenude saldo 5 063 098 eurot (30.11.2021: 4 232 410 eurot), fikseeritud intressimääraga laenukohustuste saldo 118 858 eurot (30.11.2021: 349 905 eurot).

- **Likviidsusrisk**

Likviidsusrisk on Grupi suutmatuse täita oma kohustusi tulenevalt turuolukorrast või ebaõigetest otsustest bilansi struktuuri juhtimisel. Likviidsuse juhtimise põhieesmärk on kindlustada Grupi suutlikkus täita kõik oma lepingutest ja tegevusest tulenevad kohustused õigeaegselt. Likviidsusrisi realiseerumisel võib tekkida olukord, kus finantsvarad tuleks realiseerida turuhinnast tunduvalt madalama hinnaga.

Likviidsust juhitakse nii igapäevaselt kui ka arvestades pikema perioodi vajadusi. Säilitamiseks adekvaatset likviidsuse taset ja müügikäibe kasvust tingitud käibevahendite seotust, reguleeritakse Grupi maksevõimet kasutades laofinantseerimist ja nõuete faktooringut. Grupi ettevõtete rahalisi vahendeid hoitakse erinevatel pangakontodel.

Aruandeaasta lõpu seisuga oli Grupil vabu rahalisi vahendeid 1 913 415 eurot (30.11.2021: 2 652 588 eurot).

Raha ja raha ekvivalentide väärtuse langust on hinnatud 12 kuu jooksul eeldatava krediidikahju summas ja see kajastab riskipositsioonide lühiajalisi tähtaegu. Grupi on seisukohal, et Grupi raha ja raha ekvivalentide krediidirisk on madal, tuginedes finantsinstitutsioonide krediidiireitingutele.

Diskonteerimata finantskohustuste analüüs tähtaegade lõikes:

30.11.2022	alla 3 kuu	3 kuni 12 kuud	1 kuni 5 aastat	üle 5 aasta	Kokku
Laenukohustused	2 059 145	1 043 030	2 569 756	0	5 671 931
<i>sh faktooring</i>	593 115	0	0	0	593 115
Võlad hankijatele	4 157 322	0	0	0	4 157 322
Muud võlad	867 369	1 400 000	0	0	2 267 369
Kokku	7 083 836	2 443 030	2 569 756	0	12 096 622

30.11.2021	alla 3 kuu	3 kuni 12 kuud	1 kuni 5 aastat	üle 5 aasta	Kokku
Laenukohustused	2 087 847	895 604	1 642 425	0	4 625 876
<i>sh faktooring</i>	1 220 338	0	0	0	1 220 338
Võlad hankijatele	6 131 086	0	0	0	6 131 086
Muud võlad	2 707 414	0	0	0	2 707 414
Kokku	10 926 347	895 604	1 642 425	0	13 464 377

Laenukohustuste (va faktooring ja arvelduskrediit) saldod sisaldavad ka oodatavat intressikulu.

- Toorainerisk**

Grupi toodetavad tooted on väga toorainemahukad, mistõttu on Grupi jaoks väga olulised riskid seotud tooraine kättesaadavuse, tarnetähtaegade ja hinna kõikumistega.

Enimkasutatava tooraine jaoks on mitu erinevat tarnekanalit, mis võimaldavad maandada üksiku tarnekanaliga seotud riske. Sõltuvalt konkreetsest materjali tüübist, võib tarneaeg ulatuda kuni 3 kuuni. Seetõttu on tarnijatega kokku lepitud vähemalt 6 kuu tooraine tarnete kogused ning hinnad ja ladudes hoitakse teadlikult turvavaru vältimaks tarneauke.

- Finantsinstrumentide õiglane väärtus**

Grupi juhtkonna hinnangul ei erine Grupi finantsvarade ja -kohustuste raamatupidamisväärtus oluliselt nende õiglasest väärtusest. Raha ja pangakontod, nõuded ostjate vastu, muud nõuded, faktooringukohustus, võlad hankijatele ja muud võlad realiseeruvad 12 kuu jooksul või on arvele võetud vahetult enne bilansipäeva ning seetõttu nende õiglane väärtus ei erine oluliselt nende bilansilisest väärtusest. Grupi pikaajalised võlakohustused kannavad ujuvat intressimäära, mis muutub vastavalt turu intressimäära kõikumistele ning Grupi juhtkonna hinnangul ei ole Grupi riskitase oluliselt muutunud laenude võtmise hetkest. Seega on pikaajaliste finantskohustuste õiglane väärtus ligikaudu võrdne nende bilansilise väärtusega.

- Kapitali juhtimine**

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
31.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Grupi poliitika on hoida tugevat kapitalibaasi, et säilitada investorite, võlausaldajate ja teiste turuosaliste usaldus ning toetada äri edasist arengut. Juhatuse jälgib kapitalilt saadavat kasumit ja aktsionäridele makstavate dividendide taset.

Grupp jälgib kapitali, kasutades selleks korrigeeritud netovõla suhet korrigeeritud omakapitali. Seetõttu määratletakse korrigeeritud netovõlg koguvõlgnevusena, mis sisaldab intressikandvaid laenukohustusi ning kapitalirenditehingutest tulenevaid laene ja kohustusi, millest on maha arvestatud sularaha ja sularahaekvivalendid. Korrigeeritud omakapital sisaldab kõiki omakapitali komponente.

	2022	2021
Laenud kokku	5 181 956	4 582 315
Miinus: Raha ja raha ekvivalendid	1 913 415	2 652 588
Netovõlg	3 268 541	1 929 728
Omakapital kokku	22 661 809	15 894 083
Kapital kokku (netovõlg + omakapital kokku)	25 930 350	17 823 811
Võla osatähtsus kogu kapitalis	13%	11%

Lisa 24 Tingimuslikud kohustused

- [Tingimuslik dividendide tulumaksu kohustus](#)

	30.11.2022	30.11.2021
Grupi jaotamata kasum	21 634 033	14 866 307
Potentsiaalne tulumaksukohustus	-4 294 249	-2 154 996
Dividendidena võimalik välja maksta	17 339 784	12 711 311

Maksimaalse tulumaksukohustuse arvestamisel on lähtutud eeldusest, et jaotatavad netodividendid ja nende maksimisega kaasnev tulumaksukulu ei või ületada jaotuskõlblikku konsolideeritud kasumit aruandeperioodi lõpu seisuga. Seisuga 30.11.2022 on 2022. aasta võimaliku tulumaksukohustuse arvestamisel kasutatud maksumäärasid 14/86 ja 20/80.

- [Tingimuslikud kohustused seoses Maksuametiga](#)

Maksuhalduril on õigus kontrollida Grupi maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahv. Grupi juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata Grupile olulise täiendava maksusumma.

Lisa 25 Emaettevõtte konsolideerimata aruanded

Vastavalt Eesti Vabariigi raamatupidamisseadusele peab konsolideeriva äriüksuse (Emaettevõtte) konsolideerimata finantsaruannete informatsioon olema avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades. Emaettevõtte aruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel.

Emaettevõtte aruannetes, mis on avalikustatud käesoleva raamatupidamise aastaaruande lisana (Emaettevõtte konsolideerimata aruanded), on investeringud tütarettevõtete aktsiatesse kajastatud soetusmaksumuses, millest on maha arvatud kajastatud väärtuse langus.

Initialed for identification purposes only
Alkirjastatud identifitseerimiseks
31.03.2023
Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Finantsseisundi aruanne

	30.11.2022	30.11.2021
VARA		
Käibevara		
Raha ja raha ekvivalendid	1 151 581	2 329 567
Nõuded ja ettemaksed	4 580 291	3 523 068
Varud	8 674 739	4 760 482
Käibevara kokku	14 406 611	10 613 117
Põhivara		
Pikaajalised finantsinvesteeringud	4 005 189	4 005 189
Materiaalne põhivara	3 531 392	3 662 225
Immateriaalne põhivara	92 528	121 708
Põhivara kokku	7 629 109	7 789 122
VARA KOKKU	22 035 720	18 402 239
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL		
Lühiajalised kohustused		
Laenukohustused	342 720	326 054
Võlad ja ettemaksed	4 982 754	5 249 949
Lühiajalised kohustused kokku	5 325 474	5 576 003
Pikaajalised kohustused		
Pikaajalised laenukohustused	866 036	213 122
Muud pikaajalised võlad	176 799	180 889
Pikaajalised kohustused kokku	1 042 835	394 011
KOHUSTUSED KOKKU	6 368 309	5 970 014
Omakapital		
Aktsiakapital	27 488	27 488
Ülekurs	997 578	997 578
Kohustuslik reservkapital	2 710	2 710
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	11 404 449	8 743 347
Aruandeaasta kasum/-kahjum	3 235 186	2 661 102
Omakapital kokku	15 667 411	12 432 225
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	22 035 720	18 402 239

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 31.03.2023
 Signature / allkiri
 KPMG, Tallinn

Kasumiaruanne

SKEEM 2

	2022	2021
Müügitulu	26 924 355	23 232 051
Müüdud toodangu (kaupade, teenuste) kulu	-20 871 202	-17 796 630
Brutokasum	6 053 153	5 435 421
Turunduskulud	-1 799 468	-1 684 173
Üldhalduskulud	-1 033 292	-865 229
Muud äritulud	31 146	3 353
Muud ärikulud	-22 105	-12 585
Ärikasum	3 229 434	2 876 787
Finantstulud ja -kulud		
a) finantstulud ja -kulud pikaajalistelt		
finantsinvesteeringutelt	42 046	45 288
b) intressikulud	-46 968	-45 075
c) muud finantstulud ja -kulud	-23 261	-2 779
Kokku finantstulud ja -kulud	-28 183	-2 566
Maksustamiseelne kasum	3 201 251	2 874 221
Tulumaks	33 935	-213 119
Puhaskasum	3 235 186	2 661 102

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 31.03.2023
 Signature / allkiri
 KPMG, Tallinn

Rahavoogude aruanne

	2022	2021
Rahavood äritegevusest		
Ärikasum (-kahjum)	3 229 434	2 876 787
<u>Korrigeerimised:</u>		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	783 428	742 644
Kasum (kahjum) põhivara müügist ja mahakandmisest	-1 866	2 501
	4 010 996	3 621 932
Äritegevusega seotud nõuete ja ettem. muutus	-1 102 107	-123 506
Varude muutus	-3 914 257	-382 548
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettem. muutus	141 251	1 551 540
Makstud intressid	-70 229	-47 854
Makstud tulumaks	-210 251	-108 568
	-5 155 593	889 064
Rahavood äritegevusest kokku	-1 144 597	4 510 996
Rahavood investeerimistegevusest		
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetus	0	-706 030
Materiaalse ja immateriaalse põhivara müük	12 918	0
Antud laenud	0	-990 000
Antud laenude laekumised	0	690 000
	-525 700	-1 006 030
Rahavood investeerimistegevusest kokku	-525 700	-1 006 030
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenud	1 000 000	2 200 000
Saadud laenude tagasimaksed	-313 449	-2 028 735
Rendimaksed	-194 239	-390 243
Makstud dividendid	0	-1 200 000
	492 312	-1 418 978
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	492 312	-1 418 978
Rahavood kokku	-1 177 986	2 085 987
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	2 329 567	243 580
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-1 177 986	2 085 987
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	1 151 581	2 329 567

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 31.03.2023
 Signature / allkiri
 KPMG, Tallinn

Omakapitali muutuste aruanne

	Aksia- kapital	Ülekurss	Kohustuslik reserv- kapital	Jaotamata kasum	Kokku
Omakapital 30.november 2020	27 488	997 578	2 710	9 743 347	10 771 123
Perioodi kasum				2 661 102	2 661 102
Väljakuulutatud dividendid				-1 000 000	-1 000 000
Omakapital 30.november 2021	27 488	997 578	2 710	11 404 449	12 432 225
Tütaretevõtete bilansiline väärtus					-4 005 189
Tütaretevõtete väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil					7 467 048
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 30.11.2021					15 894 084
Perioodi kasum				3 235 186	3 235 186
Väljakuulutatud dividendid				0	0
Omakapital 30.november 2022	27 488	997 578	2 710	14 639 635	15 667 412
Tütaretevõtete bilansiline väärtus					-4 005 189
Tütaretevõtete väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil					10 999 585
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 30.11.2022					22 661 808

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 31.03.2023
 Signature / allkiri
 KPMG, Tallinn

Juhatuse allkiri 2022 a. majandusaasta aruandele

AS Toode juhatus on koostanud 2022 a. majandusaasta aruande, mis koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest.

Juhatus:

Mati Kitt
Juhatuse liige

31.03.2023

AS Toode 2022 a. majandusaasta aruanne on kinnitatud aktsionäride otsusega

KPMG Baltics OÜ
Narva mnt 5
Tallinn 10117
Estonia

Telephone +372 6 268 700
Fax +372 6 268 777
Internet www.kpmg.ee

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Toode AS aktsionäridele

Arvamus

Oleme auditeerinud Toode AS ja tema tütarettevõtjate (grupp) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud bilanssi seisuga 30. november 2022, konsolideeritud kasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab eespool mainitud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt grupi konsolideeritud finantsseisundit seisuga 30. november 2022 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme grupist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon sisaldab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahknab oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas grupi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad grupi konsolideeritud raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeaudiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusel. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamusel avaldamiseks grupi sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust grupi suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;
- hangime grupi majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada arvamus grupi konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame grupiauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mistahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

KPMG Baltics OÜ

Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17

Andris Jegers

Vandeaudiitori number 171

Tallinn, 31. märts 2023

Majandusaasta kasumijaotuse ettepanek

Toode AS juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku jaotada 2022. aasta konsolideeritud puhaskasum summas 6 767 726 eurot koos eelmiste perioodide jaotamata kasumiga summas 14 866 307 eurot alljärgnevalt:

Aktsionäride vahel jaotatav kasumiosa 0 eurot

Jaotamata kasum pärast majandusaasta aruande kinnitamist on 21 634 033 eurot.

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Muude metallkonstruktsioonide ja nende osade tootmine	25119	25309790	94.00%	Jah
Katusetööd	43911	1084686	4.03%	Ei
Kaubavedu maanteel	49411	529879	1.97%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6599400
Faks	+372 6599401
E-posti aadress	toode@toode.ee
Veebilehe aadress	www.toode.ee